

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ, ΑΘΗΝΑ 2021

Πράξη «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού
Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» - MIS: 5035542

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α΄ Μέρος	4
Α. ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	4
Το μάθημα των Θρησκευτικών ως μάθημα οργανικά ενταγμένο στην ελληνική εκπαίδευση	4
Ο θεμελιώδης παιδαγωγικός και ανθρωπολογικός προσανατολισμός του μαθήματος .	4
Το μάθημα των Θρησκευτικών ως μάθημα παιδείας και πολιτισμού	4
Το μάθημα των Θρησκευτικών ως μάθημα ταυτότητας του προσώπου	5
Β. ΣΚΟΠΟΘΕΣΙΑ	5
Γενικοί σκοποί	5
Ειδικοί στόχοι	6
Ειδικοί Στόχοι Α΄ Κύκλου Εκπαίδευσης (Γ΄ και Δ΄ Δημοτικού)	6
Ειδικοί Στόχοι Β΄ Κύκλου Εκπαίδευσης (Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού)	7
Γ. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ – ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ	7
Κεντρικά Θέματα	8
Θεματικά Πεδία	8
Δ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΛΑΙΣΙΩΣΗ – ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΑΘΗΣΗΣ	9
Ε. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	10
Β΄ Μέρος	12
Αναλυτική Απεικόνιση του Προγράμματος Σπουδών	12

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Α΄ Μέρος

Α. ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα των Θρησκευτικών ως μάθημα οργανικά ενταγμένο στην ελληνική εκπαίδευση

Το μάθημα των Θρησκευτικών εντάσσεται στον κανόνα των υποχρεωτικών σχολικών μαθημάτων, τα οποία διδάσκονται στην Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση του ελληνικού σχολείου. Η οργάνωση και η λειτουργία του θεμελιώνονται στο Σύνταγμα της Ελλάδας, στους νόμους του ελληνικού κράτους, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ), και τις συμβάσεις και συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης και τις αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣΤΕ (1749&1750/2019). Βασική αποστολή του μαθήματος των Θρησκευτικών αποτελεί η «ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης», η οποία είναι συνταγματική υποχρέωση του κράτους. Για να υπηρετεί τον εν λόγω σκοπό, διδάσκεται επί ικανό αριθμό ωρών εβδομαδιαία στο πρόγραμμα Δημοτικού, Γυμνασίου, ΓΕΛ και ΕΠΑΛ και τα μαθησιακά αποτελέσματά του αξιολογούνται συντελώντας στη γενικότερη επίδοση των μαθητών και των μαθητριών.

Ο θεμελιώδης παιδαγωγικός και ανθρωπολογικός προσανατολισμός του μαθήματος

Το παιδαγωγικό και μορφωτικό έργο που παρέχεται μέσω της διδασκαλίας του μαθήματος των Θρησκευτικών, αποσκοπεί στην ενίσχυση και την εμπέδωση της θρησκευτικής συνείδησης των ορθόδοξων μαθητών και μαθητριών. Η προοπτική αυτή υπηρετεί την ολόπλευρη ανάπτυξή τους, κυρίως δε συμβάλλει στην καλλιέργεια του ανθρώπινου προσώπου ως μοναδικής, ανεπανάληπτης και ελεύθερης ύπαρξης. Με αυτόν τον τρόπο το μάθημα παρέχει όλα τα αναγκαία ερεθίσματα, ώστε οι μαθητές/-τριες να γνωρίζουν τον εαυτό τους, να επικοινωνούν αποτελεσματικά με τους ανθρώπους και τον κόσμο γύρω τους, όπως, επίσης, να αφουγκράζονται και να αντιμετωπίζουν τις μεγάλες προκλήσεις του σύγχρονου κόσμου.

Το μάθημα των Θρησκευτικών ως μάθημα παιδείας και πολιτισμού

Το μάθημα των Θρησκευτικών αποτελεί μάθημα παιδείας και πολιτισμού. Σε αυτό οι μαθητές/-τριες καλούνται να αναγνωρίσουν και να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης, ώστε να αποκτήσουν συναίσθηση της ευθύνης για τη συνέχειά της σε προσωπικό και συλλογικό επίπεδο. Υπό αυτή την έννοια, λαμβάνουν τα απαραίτητα εφόδια, για να δρουν στο μέλλον ως ενεργοί πολίτες του ελληνικού κράτους, στο οποίο η παράδοση της Ορθόδοξης Εκκλησίας αποτελεί ζωντανό και λειτουργικό στοιχείο της ιστορικής ταυτότητας και του πολιτισμού του, και κατ' επέκταση συστατική παράμετρο του δημόσιου χώρου. Εκτός τούτων, αποτελεί μάθημα ευρωπαϊκής παιδείας και εκπαιδεύει Ευρωπαίους πολίτες προάγοντας τις διαχρονικές χριστιανικές αξίες, οι οποίες αποτέλεσαν τα θεμέλια του σύγχρονου ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Το μάθημα των Θρησκευτικών ως μάθημα ταυτότητας του προσώπου

Το μάθημα των Θρησκευτικών, λαμβάνοντας υπόψη τις προσεγγίσεις των επιστημών της θεολογίας, της παιδαγωγικής και της θρησκευοπαιδαγωγικής, σε συνδυασμό με τα σύγχρονα πορίσματα της εκπαιδευτικής ψυχολογίας, της αναπτυξιακής ψυχολογίας και της διδακτικής, προτάσσει την ανάπτυξη του ανθρώπου ως ενιαίας ψυχοσωματικής οντότητας. Επειδή συντελεί στην ανάπτυξη της ταυτότητας του προσώπου, αντιμετωπίζει τους μαθητές και τις μαθήτριες ως πρόσωπα, καθένα εκ των οποίων φέρει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και εμπειρίες, συγκεκριμένες ανάγκες και ποικίλα ενδιαφέροντα, που έχουν άμεση αναφορά στην πορεία της ψυχοσωματικής του ωρίμανσης. Επομένως, το μάθημα των Θρησκευτικών αποτελεί παράγοντα ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης, της αυτοπεποίθησης, της ενσυναίσθησης αλλά και της ανθεκτικότητας των νέων ανθρώπων. Μέσα από αυτό το πρίσμα, οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται να αποκτήσουν τις κατάλληλες ικανότητες, ώστε να συνυπάρχουν αρμονικά με όλους τους ανθρώπους και με τον θρησκευτικά «άλλο» και να συνεργάζονται συμβάλλοντας στην εύρυθμη λειτουργία του κοινωνικού συνόλου.

Από την άλλη πλευρά, τα Θρησκευτικά, ως διακριτό μάθημα της σχολικής εκπαίδευσης, εισάγει ως αντικείμενο στη διαδικασία διδασκαλίας-μάθησης τη σχέση του ανθρώπου με τον Θεό, όπως αυτή νοηματοδοτείται στην ορθόδοξη παράδοση και στον πολιτισμό. Το μορφωτικό αυτό περιεχόμενο αξιολογείται ως έγκυρη πρόταση προσανατολισμού του βίου και ως ζωτικό σημείο αναφοράς για την ανακάλυψη απαντήσεων σε βασικά ερωτήματα που απασχολούν τον άνθρωπο στην πορεία ανάπτυξης της ταυτότητάς του. Μαθαίνουν ελεύθερα οι μαθητές και οι μαθήτριες, σε σχολικό πλαίσιο, τι σημαίνει να είναι κανείς ορθόδοξος χριστιανός, πώς η επιλογή αυτή διαμορφώνει τη ζωή του, το πολιτισμικό του πλαίσιο, τις θέσεις του στην ευρύτερη κοινωνία αλλά και τη δράση του ως αυριανού πολίτη και ως ισότιμου συνομιλητή στον δημόσιο χώρο του ελληνικού κράτους, της Ευρώπης και του κόσμου όλου. Ενθαρρύνονται, έτσι ουσιαστικά, να συσχετίζουν αυτήν την πρόταση προσανατολισμού της ζωής με τις σύγχρονες προκλήσεις του κοινωνικού γίνεσθαι και υποστηρίζονται με την ανάπτυξη των ικανοτήτων να δρουν δημοκρατικά, ελεύθερα και με αγάπη για τον συνάνθρωπο.

B. ΣΚΟΠΟΘΕΣΙΑ

Γενικοί σκοποί

Με βάση όλα τα παραπάνω διαμορφώνονται οι γενικοί σκοποί της διδασκαλίας του μαθήματος των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Ειδικότερα, το μάθημα των Θρησκευτικών συμβάλλει:

- Στη διαμόρφωση ελεύθερων, υπεύθυνων και κριτικά σκεπτόμενων πολιτών και στην προετοιμασία των μαθητών και των μαθητριών για τον δημόσιο χώρο με τέτοιο τρόπο, ώστε να αναδεικνύουν ως πολίτες του κόσμου τις οικουμενικές αρχές και αξίες μέσα από την οπτική της ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης.
- Στην ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης των μαθητών/-τριών, μέσω της ανάλυσης και εμπέδωσης της ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης, με τέτοιο τρόπο, ώστε να μη διακυβεύεται σε καμία περίπτωση η ελεύθερη διάπλαση της προσωπικότητάς τους.
- Στην κατανόηση και ερμηνεία βασικών πτυχών της διδασκαλίας της Ορθόδοξης Εκκλησίας, όπως αυτές καταγράφονται στην Αγία Γραφή, στη δογματική και ηθική διδασκαλία της, στη λατρευτική της ζωή και στην παράδοση των Αγίων Πατέρων της.
- Στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών/-τριών, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες, να μπορούν να ζήσουν δημιουργικά, με αγάπη προς τον

άνθρωπο, τη ζωή και τη φύση και να διακατέχονται από πίστη προς την πατρίδα και τα γνήσια στοιχεία της ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης, η οποία αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της σύγχρονης ελληνικής και ευρωπαϊκής παιδείας.

- Στην εξοικείωση με τη σχέση Θεού και ζωής ως κινητήρια δύναμη που συμβάλλει στον προσανατολισμό του βίου και στην ανακάλυψη της προσωπικής ταυτότητας.
- Στην αναγνώριση του συλλογικού θρησκευτικού βιώματος, το οποίο στην Ελλάδα διαμορφώνεται μέσω της ιστορικής παρουσίας και δράσης της Ορθόδοξης Εκκλησίας.
- Στην ανάδειξη της σημασίας που έχει η θρησκευτική αγωγή ως προς τις ικανότητες των μαθητών/-τριών να επικοινωνούν με τον εαυτό τους, με τους άλλους και τον κόσμο ολόκληρο, να δημιουργούν, να αυτενεργούν, να καλλιεργούν δεξιότητες και να παράγουν νέα γνώση, η οποία να μετασχηματίζεται σε δράση στην κοινωνία, εμπνεόμενη από το όραμα και την ελπίδα για την ειρήνη, τη συνύπαρξη, την ισότητα, τη δημοκρατία και γενικά την αλλαγή και τη βελτίωση του κόσμου.
- Στη μελέτη του θρησκευτικού φαινομένου εν γένει με γνώμονα τη διαθεματική και τη διεπιστημονική προσέγγιση της γνώσης.
- Στη γνωριμία με άλλα θρησκευόμενα και θρησκευτικές και μη θρησκευτικές κοσμοθεωρίες, κάτι που επιτυγχάνεται σε συνάρτηση με τα αναπτυξιακά και παιδαγωγικά χαρακτηριστικά των παιδιών και των εφήβων και πάντα διακριτά, αποβλέποντας στην καλλιέργεια της ικανότητας για διάλογο, για σεβασμό απέναντι στην ετερότητα, καθώς και για αρμονική συνύπαρξη με τους άλλους.

Ειδικοί στόχοι

Ειδικοί Στόχοι Α΄ Κύκλου Εκπαίδευσης (Γ΄ και Δ΄ Δημοτικού)

Το μάθημα των Θρησκευτικών στον Α΄ Κύκλο του Δημοτικού Σχολείου διερευνά, κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, θεμελιώδεις διαστάσεις της ορθόδοξης χριστιανικής ζωής, όπως αυτές αποτυπώνονται στην ορθόδοξη θεία λατρεία, σε αφηγήσεις από τη Βίβλο, αλλά και σε κείμενα από την κατοπινή χριστιανική γραμματεία που περιγράφουν και ερμηνεύουν την ορθόδοξη παράδοση και ζωή, θέτοντας ως στόχο, οι μαθητές/-τριες:

- Να εξοικειωθούν με τα σύμβολα, τις εικόνες και τις γιορτές της ορθόδοξης θείας λατρείας, αναγνωρίζοντας σε αυτά τους κεντρικούς άξονες με τους οποίους εκφράζεται η ζωοποιός σχέση Θεού και ανθρώπου.
- Να αντιληφθούν, μελετώντας διηγήσεις και ιστορίες τόσο από τη Βίβλο όσο και από την παράδοση της Ορθόδοξης Εκκλησίας, ότι ο Θεός φανερώνεται στον άνθρωπο ως Πρόσωπο, για να εγκαινιάσει μία βιοτή ανιδιοτελούς αγάπης, που δεν έχει όρια.
- Να εκτιμήσουν τη σημασία του ευαγγελικού μηνύματος και της ορθόδοξης παράδοσης ως θεμελιών βάσει των οποίων διαμορφώθηκε το συλλογικό θρησκευτικό βίωμα στην ελληνική πραγματικότητα.
- Να ανακαλύψουν ότι η σχέση του ανθρώπου με τον Θεό, όπως φανερώνεται στα γεγονότα της Θείας Οικονομίας, καθίσταται πηγή έμπνευσης και δύναμη που μεταμορφώνει τον τρόπο σκέψης, τη ζωή, την κοινωνία, τον πολιτισμό, την κτίση ολόκληρη.
- Να προσεγγίσουν τον κόσμο γύρω τους ως δημιουργία και ως δωρεά του Θεού προς τον άνθρωπο, μελετώντας κείμενα που αφηγούνται την πίστη της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

- Να συνειδητοποιήσουν ότι το όραμα της Βασιλείας του Θεού, που γεύεται εμπειρικά η Ορθόδοξη Εκκλησία, οδηγεί αβίαστα στην ανάληψη ευθύνης και στον αγώνα για ειρήνη, ισότητα, δικαιοσύνη και έμπρακτη αλληλεγγύη μεταξύ των ανθρώπων.
- Να αξιοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες στη διδακτική πράξη, τα πλεονεκτήματα της ηλεκτρονικής μάθησης και τα διαθέσιμα ψηφιακά εργαλεία.
- Να προσεγγίσουν τις ιδέες της αειφορίας (βιώσιμης ανάπτυξης).

Ειδικοί Στόχοι Β΄ Κύκλου Εκπαίδευσης (Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού)

Στόχοι του μαθήματος των Θρησκευτικών στην Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού είναι οι μαθητές και οι μαθήτριες, α) μέσα από τη βιωματική, διαθεματική και διερευνητική μαθησιακή προσέγγιση, β) μέσω αφηγήσεων και ιστοριών αγίων προσώπων, καθώς και του σώματος πιστών της Εκκλησίας, γ) μέσα από την ελληνορθόδοξη και γενικότερα τη χριστιανική παράδοση:

- Να αντιληφθούν την αγάπη και το ενδιαφέρον του Θεού προς τον άνθρωπο και ολόκληρο τον κόσμο μέσα από την Αγία Γραφή, την ορθόδοξη χριστιανική παράδοση και την ιστορία της Εκκλησίας ως σώματος Χριστού.
- Να αναγνωρίσουν τη σημασία και τη διαχρονικότητα του ευαγγελικού μηνύματος του Χριστού, που το καθιστούν πάντοτε επίκαιρο για τον κάθε άνθρωπο προσωπικά αλλά και στην κοινωνική ζωή και στον πολιτισμό.
- Να ανακαλύπτουν έννοιες και σύμβολα της ορθόδοξης χριστιανικής πίστης και λατρευτικής ζωής της Εκκλησίας, όπως αποτυπώνονται στη χριστιανική τέχνη.
- Να εκτιμήσουν την ανάγκη σεβασμού και προστασίας της ελληνορθόδοξης πολιτισμικής κληρονομιάς του τόπου μας και γενικότερα του φυσικού περιβάλλοντος και της ανθρωπότητας ως δημιουργημάτων του Θεού.
- Να καλλιεργήσουν τις ηθικές αξίες του χριστιανισμού, ως πρόταση και στάση ζωής στον δημόσιο χώρο που εκφράζεται με έμπρακτη αλληλεγγύη προς τον πάσχοντα, ειρηνική συνύπαρξη, σεβασμό της διαφορετικότητας, ισότητα και δικαιοσύνη.
- Να χρησιμοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες στη διδακτική πράξη και να αξιοποιήσουν τα πλεονεκτήματα της ηλεκτρονικής μάθησης και τα διαθέσιμα ψηφιακά εργαλεία.
- Να προσεγγίσουν τις ιδέες της αειφορίας (βιώσιμης ανάπτυξης).

Γ. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ – ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Το περιεχόμενο του γνωστικού αντικείμενου των Θρησκευτικών για τη βαθμίδα του Δημοτικού (Α΄ και Β΄ Κύκλο), αναπτύσσεται εκκινώντας από κεντρικά θέματα της χριστιανικής θρησκευτικής εκπαίδευσης στο ελληνικό σχολείο, τα οποία προκύπτουν από τις μεγάλες ιδέες – πυρηνικές ιδέες. Οι μεγάλες ιδέες, ενέχουν παιδαγωγική δυναμική και είναι α) ευρείες και μη συγκεκριμένες (αφηρημένες), β) εκφράζονται σύντομα, με μία ή λίγες λέξεις, γ) αφορούν όλους και όλες στην τάξη, δ) είναι διαχρονικές και ε) παρουσιάζονται με διαφορετικά παραδείγματα, που έχουν κοινό άξονα αυτήν την ιδέα.

Γενικότερα, στο μάθημα των Θρησκευτικών ως κεντρικά θέματα θεωρούνται ότι α) είναι τα βασικά και σημαντικά θεολογικά θέματα, οι διδασκαλίες της Ορθόδοξης Εκκλησίας, β) έχουν σχέση με τη ζωή των μαθητών/-τριών, γ) έχουν σχέση με την παράδοση του τόπου και δ) είναι όσα χρειάζεται να γνωρίζει σε βάθος κάθε νέος πολίτης που έχει ολοκληρώσει την προσφερόμενη από το κράτος εκπαίδευση. Ειδικότερα μετά από συλλογική μελέτη

ορίστηκαν τα κάτωθι οκτώ (8), εκ των οποίων στο Δημοτικό και συγκεκριμένα τις Γ', Δ' και Ε' τάξεις, αναπτύσσονται μόνο τα επτά (7).

Κεντρικά Θέματα

1. Θεός
2. Δημιουργία – Πτώση
3. Άνθρωποι του Θεού (προφήτες – άγιοι)
4. Ενανθρώπιση – Χριστός
5. Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή
6. Βασιλεία του Θεού
7. Χριστιανική ζωή

Θεματικά Πεδία

Στο Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος των Θρησκευτικών τα οκτώ κεντρικά θέματα αποτυπώνονται ως Θεματικά Πεδία και αποτελούν τη βάση ανάπτυξης του περιεχομένου των Θεματικών Ενοτήτων και στους τέσσερις κύκλους της ελληνικής εκπαίδευσης. Οι κύκλοι αυτοί καθορίζονται από τις βαθμίδες εκπαίδευσης και την αναπτυξιακή ηλικία των μαθητών/-τριών:

Α' Κύκλος – Γ' και Δ' Δημοτικού

Β' Κύκλος – Ε' και ΣΤ' Δημοτικού

Γ' Κύκλος – Α', Β', Γ' Γυμνασίου

Δ' Κύκλος – Α', Β', Γ' Λυκείου

Τα Θεματικά Πεδία επαναλαμβάνονται σπειροειδώς ανά κύκλο (Α', Β', Γ', Δ'), καθώς, σύμφωνα και με τον J. Bruner, «οποιοδήποτε αντικείμενο μπορεί να διδαχθεί αποτελεσματικά σε οποιοδήποτε παιδί και σε οποιαδήποτε φάση της ανάπτυξής του, αρκεί αυτό να προσαρμοστεί στο γνωστικό επίπεδο του/της μαθητή/-τριας». Είναι σαφές ότι η ανάπτυξη και η σειρά των Θεματικών Πεδίων ακολουθούν το σχέδιο της θείας οικονομίας που στη θεολογική γλώσσα εξηγεί τη συνάντηση της ιστορίας του Θεού με την ιστορία του ανθρώπου. Σε σχολικό πλαίσιο, αυτή η συνάντηση και οι φάσεις της αποτυπώνονται σε θέματα που αναπτύσσονται γύρω από τρεις βασικούς άξονες, οι οποίοι βοηθούν στην υπηρετήση των ειδικών στόχων του Γυμνασίου. Οι άξονες αυτοί είναι:

- Τι σημαίνει να είναι ορθόδοξος χριστιανός και πώς η επιλογή αυτή διαμορφώνει τη ζωή του.
- Ποιο είναι το πολιτισμικό πλαίσιο και πώς η ορθόδοξη χριστιανική ταυτότητα επιδρά στις θέσεις του στην ευρύτερη κοινωνία.
- Πώς διαμορφώνεται η λειτουργία του ως πολίτη του ελληνικού κράτους, της Ευρώπης και του κόσμου όλου χάρη στην ορθόδοξη χριστιανική παράδοση και τον πολιτισμό.

Τα επτά Θεματικά Πεδία, δηλαδή οι μεγάλες ιδέες, τα κεντρικά θέματα του γνωστικού αντικείμενου στις τρεις βαθμίδες εκπαίδευσης, στο Δημοτικό (Α' και Β' Κύκλο) κατανέμονται ως εξής:

Γ' Δημοτικού

1. Θεός
2. Δημιουργία – Πτώση
3. Άνθρωποι του Θεού (προφήτες – άγιοι)
4. Ενανθρώπιση – Χριστός

Δ' Δημοτικού

5. Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή
6. Βασιλεία του Θεού
7. Χριστιανική ζωή

Ε' Δημοτικού

1. Θεός
2. Δημιουργία – Πτώση
3. Άνθρωποι του Θεού (προφήτες – άγιοι)
4. Ενανθρώπιση – Χριστός

ΣΤ' Δημοτικού

5. Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή
6. Βασιλεία του Θεού
7. Χριστιανική ζωή

Τα Θεματικά Πεδία αποτελούν οδηγό για την ανάπτυξη των Θεματικών Ενοτήτων κάθε τάξης, με βάση τους τρεις άξονες που υπηρετούν, τους ειδικούς στόχους και τον βαθμό της προσληπτικής ικανότητας των μαθητών/-τριών κάθε κύκλου. Από τη διασύνδεση των τριών αξόνων και των επτά Θεματικών Πεδίων προκύπτουν: α) το θέμα της Θεματικής Ενότητας (γενικό και περιγραφικό), β) τα Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα της Θεματικής Ενότητας (επιγραμματική αναφορά των ενεργειών που καλούνται οι μαθητές/-τριες να πετύχουν στη διδασκαλία και το θρησκευτικό περιεχόμενο αυτών των ενεργειών) και γ) Ενδεικτικές Δραστηριότητες (διδασκαλίας και αξιολόγησης).

Δ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΛΑΙΣΙΩΣΗ – ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Ζητούμενο του νέου ΠΣ των Θρησκευτικών Δημοτικού είναι να παρέχει ερεθίσματα, κατευθύνσεις και αρχές, κίνητρα και μεθοδολογικά εργαλεία για την επίτευξη της αποτελεσματικής διδασκαλίας μέσω της δημιουργίας δυναμικών κοινοτήτων μάθησης. Με την κατανόηση της φυσιογνωμίας του μαθήματος, όπως διατυπώθηκε παραπάνω και τον προβληματισμό σχετικά με το πώς μαθαίνουν οι μαθητές/-τριες και ποια είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους στη σχολική ηλικία, κατά την περίοδο φοίτησής τους στο Δημοτικό, επιδιώκεται οι εκπαιδευτικοί να:

- δημιουργούν ένα υποστηρικτικό περιβάλλον μάθησης, ενθαρρύνοντας την ενεργό εμπλοκή μαθητών/-τριών σε ατομικές και ομαδικές δραστηριότητες,
- εστιάζουν στην οικειοποίηση βασικών γνώσεων, με τη βοήθεια των οποίων αναπτύσσονται γνωστικές, μεταγνωστικές και άλλες δεξιότητες και ικανότητες,

αξιοποιώντας τις αρχές της παιδαγωγικής ψυχολογίας και τη φυσιολογία των γνωστικών αντικειμένων,

- επιδιώκουν τη διασύνδεση και ενσωμάτωση της νέας γνώσης με τις προϋπάρχουσες γνώσεις των μαθητών/-τριών μέσω πολλαπλών προσεγγίσεων ανάλογα με τις ανάγκες, τις δυνατότητες και τα ενδιαφέροντά τους,
- υιοθετούν στρατηγικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας, βιωματικής μάθησης και αξιοποιούν εναλλακτικές πρακτικές, ποικίλα διδακτικά εργαλεία και δημιουργικές δραστηριότητες,
- χρησιμοποιούν κατάλληλα τις νέες τεχνολογίες στην καθημερινή διδακτική τους πρακτική, αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα της ηλεκτρονικής μάθησης και τα διαθέσιμα ψηφιακά εργαλεία,
- ενθαρρύνουν τον κριτικό στοχασμό επί γνωστικών διαδικασιών και πρακτικών.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η σχολική τάξη μπορεί να εξελιχθεί σε εργαστήριο έρευνας, επικοινωνίας, δράσης και έκφρασης και να προκαλεί τους μαθητές και τις μαθήτριες να εργάζονται για να πραγματώσουν: τη συνεργατικότητα, την αυτογνωσία, τη γλωσσική επίγνωση, την επικοινωνιακή ικανότητα, την υπευθυνότητα, την ανεκτικότητα, την πειθαρχία, το αίσθημα δικαίου, τη δημοκρατική ευαισθησία, την άμιλλα, την αλληλεγγύη, την αισθητική καλλιέργεια, την επίλυση προβλημάτων, τη διερευνητική μάθηση, τον ψηφιακό γραμματισμό και φυσικά πάνω από όλα τον θρησκευτικό γραμματισμό και την ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης.

Τα νέα ΠΣ Θρησκευτικών έχουν ως αφετηρία τα μαθησιακά αποτελέσματα, δηλαδή όλα όσα χρειάζεται να γνωρίζει ο/η μαθητής/-τρια, να κατανοεί και να μπορεί να εφαρμόσει μετά την ολοκλήρωση κάθε μαθησιακής διαδικασίας. Η έμφαση μετακινείται από το γνωστικό αντικείμενο, τους/τις διδάσκοντες/-ουσες και τη διδακτική διαδικασία προς τους/τις μαθητές/-τριες (μαθητοκεντρική) και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα μάθησης: Επιδιώκεται στην ουσία μια αντίστροφη πορεία σχεδιασμού, όπου η βάση σχεδιασμού είναι τα μαθησιακά αποτελέσματα και όλες οι υπόλοιπες παράμετροι εξαρτώνται από τον καθορισμό αυτών.

Ε. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Σύμφωνα με τις θέσεις της παιδαγωγικής επιστήμης η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών/-τριών στα σχολικά μαθήματα αποτελεί δομικό, αναπόφευκτο και αναπόσπαστο στοιχείο της διδασκαλίας και μάθησης και αφετέρου συνιστά μια πολυδιάστατη διαδικασία.

Η διαδικασία της αξιολόγησης στο Μάθημα των Θρησκευτικών πρέπει να είναι διαρκής και συστηματική και εφαρμόζεται σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού και εφαρμογής της διδακτικής προσέγγισης. Άξονά της αποτελούν τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα και το αντίστοιχο περιεχόμενο κάθε Θεματικής Ενότητας. Κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης και την επιλογή των κατάλληλων κριτηρίων/δραστηριοτήτων λαμβάνονται υπόψη το γνωστικο-βουλητικό και συναισθηματικό επίπεδο των μαθητών/-τριών της συγκεκριμένης τάξης, ώστε να διασφαλίζεται η αξιοπιστία της αξιολόγησης. Κατά τη γραπτή αξιολόγηση στις μεγαλύτερες τάξεις του Δημοτικού αξιολογείται η επίδοση των μαθητών/-τριών με βάση των κατάκτηση όσων ζητούνται στα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, δηλαδή όσα θα πρέπει να έχουν κατακτήσει στο τέλος της διδακτικής προσέγγισης. Η αξιολόγηση χρησιμεύει και ως εργαλείο επανασχεδιασμού και ανατροφοδότησης, για αυτό ο/η εκπαιδευτικός επιζητεί την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών/-τριών στη μαθησιακή διαδικασία, ώστε οι ίδιοι/-ες να αξιολογούν τα

αποτελέσματα της μάθησής τους. Η αξιολόγηση των μαθητών/-τριών δεν έχει μοναδικό σκοπό τη γνωστοποίηση στους/στις μαθητές/-τριες του βαθμού επιτυχίας τους στο μάθημα, αλλά βοηθά και τον/την εκπαιδευτικό να αντιληφθεί κατά πόσο έχουν επιτευχθεί οι δείκτες επιτυχίας που έθεσε για το μάθημά του, κατά πόσο δηλαδή οι μαθητές/-τριες έχουν αφομοιώσει την προσφερθείσα ύλη και μπορούν να την εφαρμόσουν. Στο ΠΣ του Δημοτικού η αξιολόγηση είναι συνυφασμένη με τη μαθησιακή διαδικασία.

Εκτός από την αρχική και την τελική αξιολόγηση, έμφαση δίνεται στην αξιοποίηση της διαμορφωτικής αξιολόγησης, ως μιας παιδαγωγικής λειτουργίας ενσωματωμένης δυναμικά στη διδακτική πράξη, η οποία αποβλέπει στον συνεχή έλεγχο της επίτευξης των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων (μετακίνηση από την αξιολόγηση της μάθησης στην αξιολόγηση για τη μάθηση). Η διαμορφωτική αξιολόγηση υπηρετεί την ανάγκη της διαρκούς πληροφόρησης του/της εκπαιδευτικού για την αποτελεσματικότητα των επιλεγόμενων από αυτόν/αυτήν παρεμβάσεων, επινοήσεων και ενεργειών κατά την εξέλιξη του εκπαιδευτικού έργου. Ως παιδαγωγικό εργαλείο εντάσσεται στη διδασκαλία με κατάλληλες δραστηριότητες και δε μεταφέρεται ως αθροιστική αξιολόγηση στην αρχή επόμενης διδασκαλίας.

Για μια σωστή και αποτελεσματική αξιολόγηση ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να λαμβάνει υπόψη όσα προβλέπουν το ΠΣ και οι διάφορες οδηγίες για τη διδασκαλία και την επίτευξη των δεικτών αξιολόγησης, να γνωρίζει πολύ καλά τους δείκτες αξιολόγησης και επάρκειας στους οποίους αναφέρονται οι ερωτήσεις και οι εργασίες που ζητά από τους/τις μαθητές/-τριες να εκπονήσουν, να γνωρίζει τις ικανότητες των μαθητών/-τριών και να έχει καλή γνώση των αναγκών και των ενδιαφερόντων τους, να καθορίζει τους στόχους της αξιολόγησης και να προσχεδιάζει τους τρόπους με τους οποίους θα αξιολογήσει, ώστε αυτοί να προάγουν την επικοινωνία και να επιτρέπουν την καλλιέργεια των ανώτερων επιπέδων σκέψης των μαθητών/-τριών.

Β' Μέρος

Αναλυτική Απεικόνιση του Προγράμματος Σπουδών

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ – Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ			
Θεματικά Πεδία	Θεματικές Ενότητες	Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Ενδεικτικές Δραστηριότητες
		Οι μαθητές/-τριες είναι σε θέση:	Οι μαθητές/-τριες μπορούν να συμμετέχουν σε δραστηριότητες όπως:
Θεός	Ο Θεός είναι Πατέρας όλων των ανθρώπων.	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τον Θεό ως Δημιουργό του ανθρώπου και του κόσμου, μέσα από τα δημιουργήματά του. • Να φέρνουν παραδείγματα από τη ζωή και το φυσικό περιβάλλον, στα οποία αναδεικνύεται πως ο Θεός αγαπάει όλα τα δημιουργήματά του. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ιδεοθύελλα: «Η αγάπη του γονέα». • Εννοιολογικός χάρτης: Ο Θεός πατέρας. <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η δημιουργία του ανθρώπου (παζλ) http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-4574. • Βρίσκω τα κομμάτια: Η εικόνα του Θεού. • Ανίχνευση σκέψης: Ο Θεός ακούει τα παιδιά του. <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Ο Θεός Πατέρας όλων των ανθρώπων: Ποιος και γιατί;</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Οπτικοποίηση: «Ο Θεός είναι Πατέρας όλων των ανθρώπων».</p>
	Ο Θεός φροντίζει τον άνθρωπο και όλα τα πλάσματα της φύσης.	<ul style="list-style-type: none"> • Να φέρνουν παραδείγματα από το φυσικό περιβάλλον, στα οποία καταδεικνύεται η φροντίδα του Θεού γι' αυτό. • Να αναγνωρίζουν την ανάγκη να φροντίζουν τη φύση και τα πλάσματά της, ως δημιουργήματα 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ιδεοθύελλα: Η αγάπη του Θεού για την πλάση.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Δημιουργήματα του Θεού από τη φύση που θαυμάζω. • Κολάζ: Άνθρωποι και φύση:

Θεός		του Θεού.	<p>Εικόνες του Θεού στη γη.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/συζήτησε ανά 2 και ανά 4/μοιράσου: Πώς φανερώνεται ο Θεός; <p>Δραστηριότητα πρότζεκτ: Η παρουσία του Θεού στη φύση μέσα από την τέχνη.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Οπτικοποίηση: «Ο Θεός αγαπά όλους τους ανθρώπους».</p>
	<p>Ο Θεός χαρίζει τα δώρα του σε όλους τους ανθρώπους.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να απαριθμούν τα «τάλαντα» που χαρίζει ο Θεός σε όλους τους ανθρώπους. • Να προτείνουν τρόπους αξιοποίησης των χαρισμάτων τους για το καλό όλων. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ιδεοθύελλα με τη φράση «Ένας γονέας παινεύει το παιδί του».</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Πορτρέτο: Πώς φαντάζομαι ότι είναι ένας χαρισματικός άνθρωπος.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Σε τι είμαι πολύ καλός/-ή.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Χαρίσματα. • Εφημερίδα τοίχου: Τα δώρα του Θεού. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Ακροστιχίδα με τη λέξη «Χαρίσματα».</p>
<p>Δημιουργία – Πτώση</p>	<p>Η δημιουργία του κόσμου και του ανθρώπου από τον Θεό.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται τη βιβλική διήγηση για τις έξι ημέρες της δημιουργίας. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ιδεοθύελλα με τη φράση «Ποια συναισθήματα έχω, όταν δημιουργώ κάτι, π.χ. μία ζωγραφιά». • Αφήγηση ιστορίας: Η δημιουργία του κόσμου και του ανθρώπου από τον Θεό. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σκέψου/γράψε/συζήτησε/</p>

<p>Δημιουργία – Πτώση</p>			<p>μοιράσου: Δημιουργία: Ποιος και γιατί.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Γινόμαστε μικροί δημιουργοί με πηλό.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εφημερίδα τοίχου: Η δημιουργία του ανθρώπου και του κόσμου από τον Θεό. • Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Δημιουργία. • Βρίσκω τα κομμάτια: Η δημιουργία του κόσμου. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Θα σου πω μια ιστορία: Η δημιουργία του κόσμου και του ανθρώπου από τον Θεό.</p>
	<p>Ο άνθρωπος ζει στον Παράδεισο.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράψουν τη ζωή του Αδάμ και της Εύας στον Παράδεισο, κοντά στον Θεό. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δάσκαλος/Δασκάλα σε ρόλο: Αδάμ/Εύα. • Χάρτης εννοιών: Η ζωή των Πρωτόπλαστων στον Παράδεισο. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οπτικοποίηση: Παράδεισος. • Παγωμένη εικόνα: Ο Αδάμ και η Εύα στον Παράδεισο. <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έντεχνος συλλογισμός: Παρατηρώντας την εικόνα του Παραδείσου. • Πορτρέτο: Αδάμ/Εύα. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Κολάζ με θέμα τον Παράδεισο.</p>
	<p>Οι Πρωτόπλαστοι επιλέγουν να ζήσουν χωρίς τον Θεό.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να ανακαλύπτουν, με βάση τη σχετική βιβλική διήγηση, τα γεγονότα που 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δάσκαλος/Δασκάλα σε ρόλο: Αδάμ/ Εύα.

<p>Δημιουργία – Πτώση</p>		<p>οδήγησαν τους Πρωτόπλαστους στην παρακοή των εντολών του Θεού.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να συγκρίνουν τη ζωή των Πρωτόπλαστων με τον Θεό και χωρίς τον Θεό. 	<ul style="list-style-type: none"> • Συννεφόμελο: Παρακοή. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παγωμένη εικόνα: Η έξοδος από τον Παράδεισο. • Ρόλος στον τοίχο: Αδάμ/Εύα. <p>Δραστηριότητα Επίλυσης προβλήματος: Επίλυση προβλήματος: Η ζωή χωρίς τον Θεό.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Παρακοή.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Διήγηση κειμένου από άλλη οπτική: Η υπακοή στις εντολές.</p>
	<p>Ο Νώε, η Κιβωτός, ο Κατακλυσμός.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν στην ιστορία της κατασκευής της Κιβωτού την πίστη και την εμπιστοσύνη του Νώε στον Θεό. • Να αναγνωρίζουν ότι το τέλος της διήγησης του Κατακλυσμού σηματοδοτεί την υπόσχεση του Θεού για ασφάλεια και προστασία του ανθρώπου και του κόσμου. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δάσκαλος/Δασκάλα σε ρόλο: Νώε. • Ιδεοθύελλα: Νώε. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παιχνίδι ρόλων: Ο Νώε επικοινωνεί με τα ζώα. • Ρόλος στον τοίχο: Νώε. <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παγωμένη εικόνα: Η Κιβωτός. • Ομαδικό γλυπτό: Η Κιβωτός και ο Κατακλυσμός. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ: Κατακλυσμός.</p>
	<p>Ο Πύργος της Βαβέλ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εξιστορούν τα γεγονότα που περιγράφονται στη βιβλική διήγηση για τον Πύργο της Βαβέλ. • Να διατυπώνουν τις 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ιδεοθύελλα: Συνεργασία. • Οπτικοποίηση: Ο Πύργος της Βαβέλ.

<p>Δημιουργία – Πτώση</p>		<p>απόψεις τους για το πώς μπορούν να συνεργάζονται οι άνθρωποι με σκοπό το κοινό καλό.</p>	<p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επικαιροποίηση κειμένων: Οι άνθρωποι σκέφτονται να δημιουργήσουν έναν μεγάλο πύργο (Γεν. 11, 3-4). • Ομαδικό γλυπτό: Βαβέλ. <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Έντεχνος συλλογισμός: Ακούω/βρίσκω δέκα λέξεις/επαναλαμβάνω: Ακρόαση τραγουδιού σχετικού με τη συνεργασία.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Εφημερίδα τοίχου: Συνεργασία για το κοινό καλό.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Κολάζ με θέμα «Όταν δεν καταλαβαίνουμε ο/η ένας/μία τον/την άλλον/-η».</p>
<p>Άνθρωποι του Θεού</p>	<p>Αβραάμ, ο εκλεκτός και πιστός φίλος του Θεού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εξιστορούν τον τρόπο με τον οποίο ο Θεός κάλεσε τον Αβραάμ ως βοηθό στο έργο του. • Να εντοπίζουν στα βιβλικά κείμενα τρόπους με τους οποίους η πίστη και η εμπιστοσύνη στον Θεό μπορούν να αλλάξουν τη ζωή του ανθρώπου. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Χιονοστιβάδα: Εμπιστοσύνη στον Θεό.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κουτί εξερεύνησης: Ο Αβραάμ εγκαταλείπει την πατρίδα του, δείχνοντας εμπιστοσύνη στο κάλεσμα του Θεού. • Πορτρέτο: Αβραάμ. <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Έντεχνος Συλλογισμός: Ακούω/βρίσκω δέκα λέξεις/επαναλαμβάνω: Ακρόαση τραγουδιού σχετικού με τη φιλία.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Εφημερίδα τοίχου: Η πίστη και η εμπιστοσύνη στον Θεό μπορούν να αλλάξουν τη ζωή του ανθρώπου.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p>

Άνθρωποι του Θεού	<p>Ησαΐ και Ιακώβ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τη σημασία της αγάπης και της ειλικρίνειας στις σχέσεις μεταξύ αδελφών. 	<p>Ρόλος στον τοίχο: Αβραάμ.</p> <p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Δάσκαλος/Δασκάλα σε ρόλο: Ιακώβ.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διλήμματα: Αδέλφια μαλώνουν μεταξύ τους. • Πορτρέτο: Ησαΐ. <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ρόλος στον τοίχο: Ιακώβ.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Αγάπη. • Παγωμένη εικόνα: Τα δύο αδέρφια συμφιλιώνονται. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Ακροστιχίδα με τη λέξη «ειλικρίνεια».</p>
	<p>Ο Ιωσήφ συγχωρεί τα αδέρφια του.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να διηγούνται τις περιπέτειες του Ιωσήφ. • Να ανακαλύπτουν, μέσα από τις βιβλικές διηγήσεις για τον Ιωσήφ, γεγονότα στα οποία παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της συγχώρησης. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συννεφόμελο: Οι περιπέτειες του Ιωσήφ. • Δάσκαλος/Δασκάλα σε ρόλο: Αδελφός του Ιωσήφ. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πορτρέτο: Ιωσήφ. • Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: «Ο Ιωσήφ συγχωρεί τα αδέρφια του». <p>Δραστηριότητα διαλόγου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χιονοστιβάδα: Συγχώρηση. • Ρόλος στον τοίχο: Ιωσήφ. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ με τη λέξη «συγχωρώ».</p>
	<p>Ο Θεός εμφανίζεται στον Μωυσή.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν στα βιβλικά κείμενα τους τρόπους με τους οποίους ο Θεός εμφανίστηκε στον Μωυσή. 	<p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Πέντε π και ένα γ: Ο Μωυσής επικοινωνεί με τον Θεό.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου:</p>

<p>Άνθρωποι του Θεού</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Να διατυπώνουν τις σκέψεις τους σχετικά με τη δυνατότητα που έχει ο άνθρωπος να ζητά τη βοήθεια του Θεού σε κάθε προσπάθειά του, δύσκολη ή εύκολη. 	<ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/συζήτησε ανά 2 και ανά 4/μοιράσου: «Πώς ο Θεός επικοινωνεί με τον Μωυσή». • Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Η φροντίδα του Θεού για τον άνθρωπο. <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας μία βυζαντινή εικόνα της φλεγόμενης και μη καίόμενης βάτου. • Ανίχνευση σκέψης: Ο Θεός φροντίζει τους Ισραηλίτες στην έρημο. • Παγωμένη εικόνα: Οι Ισραηλίτες στην έρημο. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Κουίζ: Μωυσής.</p>
	<p>Ο Θεός δίνει στον Μωυσή τις Δέκα Εντολές.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να διηγούνται, με βάση το βιβλικό κείμενο, τα γεγονότα που σχετίζονται με τη σύναψη Διαθήκης ανάμεσα στον Θεό και τους Ισραηλίτες στο Σινά. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έντεχνος συλλογισμός (βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι): Ζωγραφικός πίνακας με θέμα: «Ο Μωυσής και οι Δέκα Εντολές». • Δάσκαλος/Δασκάλα σε ρόλο: Ο Μωυσής παραλαμβάνει τις Δέκα Εντολές από τον Θεό. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Εφημερίδα τοίχου: Γιατί χρειαζόμαστε κανόνες στη ζωή μας;</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Οι κανόνες στην καθημερινή μας ζωή.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανίχνευση σκέψης: Ο Θεός παραδίδει στον Μωυσή τις

Άνθρωποι του Θεού			<p>Δέκα Εντολές.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Φτιάξε τη δική σου ζωγραφιά: Ζωγραφίζω αυτό που μου έκανε εντύπωση από το μάθημα. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Δελτίο καιρού.</p>
	<p>Σπουδαίες γυναίκες της Παλαιάς Διαθήκης.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται αποσπάσματα από τη βιβλική διήγηση της Εσθήρ, μέσα από τα οποία φανερώνονται η πίστη και η εμπιστοσύνη της στον Θεό. • Να περιγράψουν γεγονότα από τον βίο της Ρουθ, μέσα από τα οποία αναδεικνύονται η υπομονή και η πίστη της. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συννεφόμελο: Εμπιστοσύνη. • Αφήγηση ιστορίας: Εσθήρ. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανίχνευση σκέψης: Η Εσθήρ και η εμπιστοσύνη της στον Θεό. • Πορτρέτο: Ρουθ. <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανίχνευση σκέψης: Ο Θεός φροντίζει τη Ρουθ. • Μετατροπή κειμένου σε τέχνη: Η προσευχή της Εσθήρ σε απόδοση στη νεοελληνική (Εσθ. 4, 17λ-17ω). <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Θα σου πω μια ιστορία: Η υπομονή και η πίστη της Ρουθ.</p>
	<p>Η πίστη και το θάρρος νικούν τη δύναμη: Δαβίδ εναντίον Γολιάθ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν, μέσα από τη βιβλική διήγηση της αναμέτρησης Δαβίδ/Γολιάθ, ότι, με την πίστη στον Θεό, ο άνθρωπος μπορεί να ξεπεράσει εμπόδια ή δύσκολες καταστάσεις. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αφήγηση ιστορίας: Δαβίδ. • Ιδεοθύελλα με τη λέξη «δυσκολία». <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Ο Δαβίδ και η πίστη του στον Θεό. • Ρόλος στον τοίχο: Δαβίδ. <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Δύσκολες καταστάσεις στη</p>

<p>Άνθρωποι του Θεού</p>			<p>ζωή μας.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Παγωμένη εικόνα: Δαβίδ και Γολιάθ.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Εφημερίδα τοίχου: Ο Δαβίδ, έχοντας πίστη στον Θεό, αντιμετωπίζει τον Γολιάθ, έναν σπουδαίο πολεμιστή.</p>
	<p>Δαβίδ και Ιωνάθαν. Μία αληθινή φιλία.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατονομάζουν, με βάση το βιβλικό κείμενο, τα βασικά στοιχεία που ανέδειξαν τον Ιωνάθαν ως γνήσιο φίλο του Δαβίδ. • Να αναφέρουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα μιας αληθινής και ειλικρινούς φιλίας. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ιδεοθύελλα/Συννεφόλεξο: Φίλος.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εφημερίδα τοίχου: Δαβίδ και Ιωνάθαν. • Ομαδικό γλυπτό: Φίλος. <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Πώς θα γίνω ένας καλός φίλος;</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δάσκαλος σε ρόλο: Ιωνάθαν. • Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Τι σημαίνει για μένα η λέξη «φίλος»; <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ με τη λέξη «φίλος».</p>
	<p>Ο προφήτης Ηλίας αφοσιώνεται στο θέλημα του Θεού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν μέσα από τις σχετικές βιβλικές διηγήσεις την πίστη και την αφοσίωση που δείχνει ο προφήτης Ηλίας στον Θεό. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έντεχνος συλλογισμός (βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι): Ζωγραφικός πίνακας με θέμα: «Προφήτης Ηλίας». • Δάσκαλος/Δασκάλα σε ρόλο: Ηλίας. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Λέξεις, σκέψεις στη σειρά: Ο Ηλίας και η πίστη του στον Θεό.

<p>Άνθρωποι του Θεού</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Πορτρέτο: Ένας χαρισματικός άνθρωπος. <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Χιονοσιβάδα: Πίστη στον Θεό.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ανίχνευση σκέψης: Ο Ηλίας εκφράζει την εμπιστοσύνη του στον Θεό.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ με τη λέξη «αφοσίωση».</p>
	<p>Ο προφήτης Ησαΐας μιλά για τον Χριστό.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να ανακαλύπτουν μέσα από το περιεχόμενο των προφητειών του Ησαΐα αναφορές στο πρόσωπο του Χριστού. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Χάρτης εννοιών: Προφητείες του Ησαΐα για τον Χριστό.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Συνέντευξη: Ησαΐας.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βρες τον τίτλο που ταιριάζει (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Βάζω τίτλο/χαρακτηριστικό παρατηρώντας μία βυζαντινή εικόνα του προφήτη Ησαΐα. • Φτιάξε τη δική σου ζωγραφιά: Ο προφήτης Ησαΐας. • Βρίσκω τα κομμάτια: Κείμενο προφητείας του Ησαΐα που μιλά για τον Μεσσία. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάλογη σκέψη: Εικόνες από τις προφητείες του Ησαΐα. • Θα σου πω μια ιστορία: Διηγούνται προφητείες του Ησαΐα.
	<p>Ο προφήτης Δανιήλ και τα λιοντάρια.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν, με βάση τις βιβλικές διηγήσεις για τον προφήτη Δανιήλ, πως η πίστη στον Θεό σώζει τον άνθρωπο. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Αφήγηση ιστορίας: Ο Δανιήλ και τα λιοντάρια.</p> <p>Δραστηριότητα</p>

<p>Άνθρωποι του Θεού</p>			<p>ομαδοσυνεργασίας: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας την εικόνα του Δανιήλ στον λάκκο με τα λιοντάρια.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σιωπηλό ερέθισμα: Δν. 6, 17 («Τότε ο βασιλιάς διέταξε να φέρουν το Δανιήλ και να τον ρίξουν στον λάκκο των λεόντων. Και είπε στον Δανιήλ: “Ο θεός σου, που τον λατρεύεις συνεχώς, ας σε σώσει”»).</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μετατροπή κειμένου σε τέχνη: Ο Δανιήλ στον λάκκο των λιονταριών. • Αντιλαμβάνομαι/γνωρίζω/φροντίζω (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας μία εικόνα στην οποία, απεικονίζεται ο Δανιήλ στον λάκκο με τα λιοντάρια. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Δελτίο εξόδου: – Κάτι καινούριο που έμαθα... – Με δυσκόλεψε... – Χάρηκα που... – Θα εφαρμόσω στη ζωή μου... – Τι ήταν αυτό που δεν καλύφθηκε στο μάθημα, ενώ προσδοκούσα ότι θα καλυφθεί; – Τι ήταν σε αυτό το μάθημα νέο ή έκπληξη για εμένα;</p>
<p>Ενανθρώπιση – Χριστός</p>	<p>Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να διηγούνται τα γεγονότα του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. 	<p>Δραστηριότητα διαλόγου: Παιχνίδι ρόλων: Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου.</p>

<p>Ενανθρώπιση – Χριστός</p>			<p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παγωμένη εικόνα: Ο Ευαγγελισμός. • Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Η Παναγία δέχεται την επίσκεψη του Αρχαγγέλου. • Φτιάξε τη δική σου ζωγραφιά: Η Παναγία υποδέχεται τον Αρχάγγελο Γαβριήλ. • Λέξεις – Γρίφοι: Ο Ευαγγελισμός. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Θα σου πω μια ιστορία: Μιλούν σε έναν/μια συμμαθητή/-τρια για την απόφαση της Παναγίας.</p>
	<p>Η Γέννηση του Χριστού.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται την ιστορία της Γέννησης του Χριστού. • Να προσεγγίζουν μέσα από τα λαογραφικά ήθη κι έθιμα το γεγονός της Γέννησης του Χριστού. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται την ιστορία της Γέννησης του Χριστού. • Να προσεγγίζουν μέσα από τα λαογραφικά ήθη κι έθιμα το γεγονός της Γέννησης του Χριστού. 	<p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ανίχνευση σκέψης: Σκηνή της Γέννησης του Χριστού.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας τη βυζαντινή εικόνα της Γέννησης.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Γέννηση. • Παγωμένη εικόνα: Μάγοι, Άγγελοι, Βοσκοί προσκυνούν τον Χριστό. • Συλλογικός ρόλος: Η Γέννηση του Χριστού. • Κουτί εξερεύνησης: Η Φάτνη, τα γεγονότα. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Δελτίο εξόδου: – Χάρηκα που... – Τι ήταν σε αυτό το μάθημα νέο ή έκπληξη για εμένα;</p>
	<p>Ο Χριστός βαπτίζεται από τον Ιωάννη τον</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν, με βάση το 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p>

<p>Ενανθρώπιση – Χριστός</p>	<p>Πρόδρομο.</p>	<p>ευαγγελικό κείμενο, το γεγονός της Βάπτισης του Χριστού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αινίγματα (κουίζ): Δίνονται περιγραφές για τα πρόσωπα του Χριστού και του Ιωάννη και οι μαθητές/-τριες μαντεύουν σε ποιον αντιστοιχούν. • Χιονοστιβάδα: Ο Χριστός βαπτίζεται. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας μία βυζαντινή εικόνα της Βάπτισης του Χριστού.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: «Ο Χριστός βαπτίζεται στον Ιορδάνη ποταμό από τον Ιωάννη τον Πρόδρομο».</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Βρες τον τίτλο που ταιριάζει (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας διαφορετικούς ζωγραφικούς πίνακες και βυζαντινές εικόνες της Βάπτισης του Χριστού, και βάζοντας τίτλους/λεζάντες σε καθέναν/-μία, με τα οποία οι μαθητές/-τριες διατυπώνουν με δικά τους λόγια το περιεχόμενο που απεικονίζεται κάθε φορά.</p> <p>Δραστηριότητα έντεχνου συλλογισμού: Αντιλαμβάνομαι/γνωρίζω/φροντίζω: Ο Χριστός στον Ιορδάνη.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ με τη λέξη «Ιωάννης».</p>
	<p>Οι δώδεκα μαθητές του Χριστού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται τις βιβλικές διηγήσεις για την επιλογή των μαθητών του Χριστού. 	<p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Κριτήρια με τα οποία διαλέγω τους συνεργάτες μου.</p> <p>Δραστηριότητα</p>

<p>Ενανθρώπιση – Χριστός</p>			<p>παιχνιδιού/δράσης: Έντεχνος συλλογισμός: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρω- τιέμαι: Παρατηρώντας τους μαθητές του Κυρίου.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μαθητής του Χριστού. • Εφημερίδα τοίχου: Ο Χριστός και οι μαθητές του. • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρω- τιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Προβολή τοιχογραφιών του Χριστού με τους μαθητές του σε διάφορα γεγονότα. • Δραστηριότητα αξιολόγησης: <ul style="list-style-type: none"> • Θα σου πω μια ιστορία: Συγγραφή σύντομου κειμένου που απευθύνεται σε κάποιον μαθητή του Χριστού. • Κολάζ: Ο Χριστός και οι μαθητές του.
	<p>Ο Χριστός θεραπεύει τους ασθενείς: Ο παράλυτος της Καπερναούμ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να διηγούνται το θαύμα της θεραπείας του παράλυτου στην Καπερναούμ. • Να διερευνούν, μέσα από τη βιβλική διήγηση για τη θεραπεία του παράλυτου της Καπερναούμ, το πώς ο Χριστός δείχνει την αγάπη και το ενδιαφέρον του για τους πάσχοντες ανθρώπους. 	<p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ρόλος στον τοίχο: Ασθενής.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Χάρτης εννοιών: Πώς θα μπορούσατε να βοηθήσετε παιδιά με αναπηρίες και να εκφράσετε την υποστήριξη, την αποδοχή και τη συμπαράστασή σας σε αυτά;</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρω- τιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας την εικόνα του θαύματος του παράλυτου της Καπερναούμ. • Κοιτάζω/βρίσκω 10 λέξεις/επαναλαμβάνω: Το θαύμα του παράλυτου της Καπερναούμ. • Φτιάχνω ιστορίες με την εικόνα [αρχή-μέση-τέλος

Ενανθρώπιση – Χριστός			<p>(τεχνική έντεχνου συλλογισμού)]: Ιστορίες με την εικόνα του θαύματος του παράλυτου της Καπερναούμ.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Το θαύμα του παράλυτου της Καπερναούμ.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Δελτίο καιρού: Το γεγονός της θεραπείας του παράλυτου της Καπερναούμ.</p>
	<p>Ο Χριστός συμβουλεύει: Αγαπάμε όσους μας βλάπτουν, δεν κρίνουμε τους άλλους.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να ανακαλύπτουν, μέσα από φράσεις του Χριστού, τη ζωή που προτείνει να ακολουθήσουν οι άνθρωποι απέναντι στους συνανθρώπους τους. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χάρτης εννοιών: Αγάπη. • Αφήγηση ιστοριών αγάπης/εμπάθειας. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Χιονοστιβάδα: Ερωτήσεις σε όσους μας βλάπτουν.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Λέξεις – Γρίφοι: Φράσεις αγάπης, φράσεις κριτικής. • Οπτικοποίηση: α) «Όλα όσα θέλετε να σας κάνουν οι άλλοι άνθρωποι, αυτά να τους κάνετε κι εσείς» β) «Να αγαπάτε τους εχθρούς σας» γ) «Μην κρίνετε για να μην κριθείτε» <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα σου πω μια ιστορία: Ο καλός και ο κακός δούλος. • Κολάζ: Πράξεις αγάπης προς τον συνάνθρωπο.
	<p>Ο Χριστός μάς διδάσκει την προσφορά: Η παραβολή του καλού Σαμαρείτη.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται τις πράξεις του καλού Σαμαρείτη που δείχνουν την αγάπη προς τον άλλον άνθρωπο, τον «πλησίον». • Να αναγνωρίζουν 	<p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Η φροντίδα ενός ξένου.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Προσφορά. • Χιονοστιβάδα: Προσφέρω

<p>Ενανθρώπιση – Χριστός</p>		<p>την αξία της προσφοράς σε κάθε άνθρωπο ανεξαιρέτως.</p>	<p>στον άνθρωπο.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ρόλος στον τοίχο: Ο καλός Σαμαρείτης. • Ανίχνευση σκέψης: Ο πληγωμένος Ιουδαίος. • Αντιλαμβάνομαι/γνωρίζω/φροντίζω (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας μία εικόνα ή έναν ζωγραφικό πίνακα με θέμα την παραβολή του καλού Σαμαρείτη. • Παιχνίδι ρόλων: Ο καλός Σαμαρείτης – Ο πληγωμένος Ιουδαίος. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ με τη λέξη: «Σαμαρείτης».</p>
	<p>Ο Χριστός διδάσκει τη συγχώρηση: Η παραβολή του σπλαχνικού πατέρα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναφέρουν παραδείγματα συγχώρησης και συμφιλίωσης από την καθημερινή τους ζωή. • Να συσχετίζουν, αναφέροντας συγκεκριμένα παραδείγματα την αποδοχή και την αγάπη του Θεού-Πατέρα με τη χαρά της συγχώρησης και συμφιλίωσης στη ζωή τους. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Αφήγηση ιστορίας: Η παραβολή του σπλαχνικού πατέρα.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Χιονοστιβάδα: Αγαπώ χωρίς διακρίσεις.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χιονοστιβάδα: Πώς δηλώνω διάθεση συγχώρησης και συμφιλίωσης; <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας μια εικόνα ή έναν ζωγραφικό πίνακα σχετικό με την παραβολή του σπλαχνικού πατέρα.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Ο άσωτος υιός.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Συγχώρηση –Συμφιλίωση.</p>

Ενανθρώπιση – Χριστός			<p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Δελτίο εξόδου: – Χάρηκα που... – Λυπήθηκα που.. – Αναρωτιέμαι ακόμα για... – Τι ήταν αυτό που με έκανε να αλλάξω γνώμη μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος;</p>
	<p>Ο Χριστός μάς προτρέπει να προσευχόμαστε: «Πάτερ ημών...».</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν ότι ο Χριστός παρέδωσε την «Κυριακή προσευχή» ως μέσο-επικοινωνίας με τον Θεό. • Να περιγράψουν το περιεχόμενο της «Κυριακής προσευχής». 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Συννεφόμελο: Επικοινωνία.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βρίσκω τα κομμάτια: Πάτερ ημών. • Βρες τον τίτλο που ταιριάζει: Πάτερ ημών. • Ιστορία με εικόνες: Απόδοση εικόνων που περιγράφονται στην «Κυριακή προσευχή». <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΒΓ με τις λέξεις: «Η Κυριακή προσευχή». • Δελτίο εξόδου: – Κάτι καινούριο που έμαθα... – Με δυσκόλεψε... – Θα εφαρμόσω στη ζωή μου... – Τι ήταν σ' αυτό το μάθημα νέο ή έκπληξη για εμένα; – Τι ήταν αυτό που με έκανε να αλλάξω γνώμη μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος; – Ένα πράγμα που μου κέντρισε το ενδιαφέρον και θα ήθελα να το μελετήσω με περισσότερες λεπτομέρειες στο μέλλον... • Οπτικοποίηση: Η προσευχή ως ζωγραφιά, χάρτης με σήματα, συνθήματα, στιχάκια.
	<p>Τα παιδιά, οι μικροί φίλοι του Χριστού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν, με βάση το ευαγγελικό κείμενο, 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συννεφόμελο: Αγνή καρδιά.

<p>Ενανθρώπιση – Χριστός</p>		<p>τους λόγους για τους οποίους ο Χριστός προβάλλει τα παιδιά ως πρότυπα ήθους.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ιδεοθύελλα με τη λέξη «φίλος». <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Ποιος είναι ο πραγματικός φίλος;</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παγωμένη εικόνα: Ο Χριστός και τα παιδιά. • Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Ο Χριστός και τα παιδιά. • Εφημερίδα τοίχου: Τα παιδιά, οι φίλοι του Χριστού. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Θα σου πω μια ιστορία: Ο Χριστός αγαπά τα παιδιά.</p>
	<p>«Ωσαννά εν τois υψίστοις»: Ο Χριστός στα Ιεροσόλυμα ως Βασιλιάς.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται το γεγονός της θριαμβευτικής εισόδου του Χριστού στα Ιεροσόλυμα. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Συννεφόμελο: Υποδοχή ενός ξένου στο σπίτι μου.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας μία εικόνα ή έναν ζωγραφικό πίνακα και με θέμα την είσοδο του Χριστού στα Ιεροσόλυμα. • Οπτικοποίηση: Η είσοδος του Χριστού στα Ιεροσόλυμα. <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Φτιάξε τη δική σου ζωγραφιά με θέμα: «Ο Χριστός μπαίνει στα Ιεροσόλυμα ως βασιλιάς».</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δελτίο εξόδου: <ul style="list-style-type: none"> – Χάρηκα που... – Μου άρεσε που.. – Τι ήταν σ' αυτό το μάθημα νέο ή έκπληξη για εμένα; • Ημερολόγιο

Ενανθρώπιση – Χριστός			<p>αναστοχασμού: Καταγράψω όσα έμαθα στο σημερινό μάθημα. Εκφράζω τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τους προβληματισμούς μου σχετικά με το πώς υποδέχθηκε ο λαός του Ισραήλ τον Χριστό στα Ιεροσόλυμα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα σου πω μια ιστορία: Η είσοδος του Χριστού στα Ιεροσόλυμα.
	<p>Ο Μυστικός Δείπνος.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διηγούνται τα γεγονότα του Μυστικού Δείπνου. • Να συσχετίζουν τον Μυστικό Δείπνο με τη Θεία Λειτουργία. 		<p>Δραστηριότητα διαλόγου: Χιονοστιβάδα: Μαθητής του Χριστού στον Μυστικό Δείπνο.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Το τελευταίο Δείπνο του Χριστού με τους μαθητές του.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας μία εικόνα ή έναν ζωγραφικό πίνακα με θέμα τον Μυστικό Δείπνο. • Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Μυστικός Δείπνος. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα σου πω μια ιστορία: Σε κάθε Θεία Λειτουργία οι χριστιανοί βιώνουν το γεγονός του Μυστικού Δείπνου. • Δελτίο εξόδου: <ul style="list-style-type: none"> – Με εντυπωσίασε... – Τι ήταν σ' αυτό το μάθημα νέο ή έκπληξη για εμένα; – Λυπήθηκα για..
	<p>Ο Χριστός σταυρώνεται.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να διηγούνται τα γεγονότα της Σταύρωσης του Χριστού. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ιδεοθύελλα/Συννεφόλεξο: Ο Σταυρός.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Κολάζ με θέμα: «Η Σταύρωση</p>

<p>Ενανθρώπιση – Χριστός</p>			<p>του Χριστού δείχνει τη μεγάλη του αγάπη για τους ανθρώπους».</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εφημερίδα τοίχου: Απόψεις για τη Σταύρωση του Χριστού. • Θετικό – Αρνητικό: Ο Χριστός στον Σταυρό. • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας μία εικόνα ή έναν ζωγραφικό πίνακα με θέμα τη Σταύρωση του Χριστού. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δελτίο καιρού: Ο Χριστός στον σταυρό. • Ημερολόγιο αναστοχασμού: Καταγράφω όσα έμαθα στο σημερινό μάθημα. Διατυπώνω ερωτήσεις και προβληματισμούς σχετικά με τη Σταύρωση του Χριστού.
	<p>«Χριστός Ανέστη»: Ελπίδα για μια νέα ζωή.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται με βάση τις σχετικές βιβλικές διηγήσεις το γεγονός της Ανάστασης. • Να συνδέουν το γεγονός της Ανάστασης με την αναγέννηση του ανθρώπου και της φύσης. • Να αναγνωρίζουν μέσα από τον τρόπο που γιορτάζονται το Πάσχα και η Ανάσταση στον ελλαδικό χώρο γιατί είναι για τους ορθόδοξους χριστιανούς η πιο λαμπρή γιορτή. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Συννεφόμελο: Ανάσταση.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Γνωρίζω/προβληματίζομαι/εξερευνώ (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας την εικόνα της Ανάστασης.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Εσωτερικός και εξωτερικός κύκλος: «Η Ανάσταση του Χριστού».</p> <p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Τοποθέτηση απέναντι σε κείμενο: «Ζητάτε τον Χριστό που σταυρώθηκε; Αναστήθηκε. Δεν είναι πια εδώ».</p>

<p>Ενανθρώπιση – Χριστός</p>			<p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι: Η εικόνα της Ανάστασης.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οπτικοποίηση: Το απολυτίκιο της Κυριακής του Πάσχα, σε απόδοση στη νεοελληνική. • Δελτίο εξόδου: <ul style="list-style-type: none"> – Χάρηκα που... – Τι ήταν σ' αυτό το μάθημα νέο ή έκπληξη για εμένα; – Ένα πράγμα που μου κέντρισε το ενδιαφέρον και θα ήθελα να το μελετήσω με περισσότερες λεπτομέρειες στο μέλλον...
----------------------------------	--	--	---

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ – Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ			
Θεματικά Πεδία	Θεματικές Ενότητες	Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Ενδεικτικές Δραστηριότητες
		Οι μαθητές/-τριες είναι σε θέση:	Οι μαθητές/-τριες μπορεί να συμμετέχουν σε δραστηριότητες όπως:
Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή	Εκκλησία και πρώτη ημέρα του σχολικού έτους.	<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τη χρήση του νερού στον Αγιασμό ως χαρακτηριστικό και δηλωτικό της παρουσίας του Θεού. • Να εξηγούν τον λόγο για τον οποίον τελείται η ακολουθία του Αγιασμού κατά την πρώτη ημέρα του σχολικού έτους. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αφήγηση ιστοριών: Πρώτη μέρα στο σχολείο τον Σεπτέμβριο. • Συννεφόμελο: Αγιασμός. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Γιατί τελείται ο Αγιασμός στο σχολείο;</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Μελέτη περίπτωσης: Ο Αγιασμός στην έναρξη της χρονιάς.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κολάζ με θέμα: «Τι υλικά χρησιμοποιεί ο ιερέας στον Αγιασμό?». • Κουτί εξερεύνησης: Όταν έρχεται ο ιερέας στο σχολείο για τον Αγιασμό. • Οπτικοποίηση: Τα υλικά του Αγιασμού. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΒΓ με τη λέξη: «Αγιασμός». • Θα σου πω μια ιστορία: Τι έγινε την πρώτη μέρα του σχολικού έτους.
	Τα γενέθλια της Εκκλησίας: Η Πεντηκοστή.	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν τα γεγονότα της Πεντηκοστής. • Να αναγνωρίζουν τη σημασία της Πεντηκοστής ως πρόσκλησης του Θεού 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σιωπηρό ερέθισμα με κείμενο: Πράξ. 2, 1-3. • Αφήγηση ιστοριών: Η επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος (Πράξ. 2, 1-13).

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>		<p>προς όλους τους ανθρώπους για ένα νέο ξεκίνημα.</p>	<p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας την εικόνα της Πεντηκοστής (έργο του Θεοφάνους του Κρητός).</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Η Πεντηκοστή.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ρόλος στον τοίχο: Ο Απόστολος Πέτρος κηρύττει στο πλήθος αμέσως μετά το γεγονός της επιφοίτησης του Αγίου Πνεύματος.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα σου πω μια ιστορία: Το κήρυγμα του Απόστολου Πέτρου λίγο μετά το γεγονός της Πεντηκοστής. • Μετατροπή κειμένου σε τέχνη: «Βασιλεύ Ουράνιε».
	<p>Οι μαθητές του Χριστού μεταφέρουν το μήνυμά του σε όλον τον κόσμο.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν τα γεγονότα της μεταμόρφωσης των μαθητών του Χριστού σε κήρυκες της οικουμένης. • Να διηγούνται γεγονότα από την ιεραποστολική δράση του Απόστολου Πέτρου. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Συννεφόμελο: «Οι 12 Απόστολοι».</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Από ψαράδες της καθημερινότητας κήρυκες της οικουμένης: Ποιοι και γιατί; • επικαιροποίηση κειμένων: Πράξ. 9, 36-42 («Στην Ιόπη ήταν μια μαθήτρια που την έλεγαν Ταβιθά...») <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αφήγηση: Το όραμα του Πέτρου και η συνάντησή του με τον εκατόνταρχο Κορνήλιο (Πράξ. 10). • Μετασχηματισμός

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>			<p>κειμένου: Είδηση σε εφημερίδα σχετικά με το γεγονός της συνάντησης του Απόστολου Φιλίππου και ενός Αιθίοπα (Πράξ. 8, 26-40).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά με θέμα: «Οι 12 μαθητές του Χριστού, κήρυκες της οικουμένης». <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ με τις λέξεις: «Μαθητές του Χριστού».</p>
	<p>Η ζωή των πρώτων χριστιανών.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατονομάζουν βασικές πτυχές από την καθημερινή ζωή των πρώτων χριστιανών. • Να επισημαίνουν χαρακτηριστικά του τρόπου ζωής των πρώτων χριστιανών που μπορούν να αποτελέσουν παράδειγμα για τους σημερινούς ανθρώπους. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Οπτικοποίηση: Πράξ. 2, 46.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επικαιροποίηση κειμένων: Πράξ. 2, 42-47 («Κάθε ημέρα συγκεντρώνονταν με ομοψυχία στον ναό, τελούσαν τη Θεία Ευχαριστία...»). • Εφημερίδα τοίχου: Η φιλαδελφία και η κοινοκτημοσύνη στη ζωή των πρώτων χριστιανών. • Φτιάχνω ιστορίες με την εικόνα: Αρχή-μέση-τέλος (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Τοιχογραφία στην οποία αναπαριστάται ένα στιγμιότυπο από τις Αγάπες – Κατακόμβη του Αγ. Καλλίστου στη Ρώμη. <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας φωτογραφικό υλικό από διάφορες κατακόμβες της Ρώμης.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ημερολόγιο αναστοχασμού: Επισημαίνω αυτά που μου έκαναν ιδιαίτερη εντύπωση από τη ζωή των πρώτων χριστιανών.

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>			<p>Διατύπωση προβληματισμών σχετικά με το πόσο μοιάζει ή πόσο διαφοροποιείται η ζωή των σύγχρονων χριστιανών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΒΓ με τη φράση: «Και είχαν τα πάντα κοινά» (Πράξ. 2, 44).
	<p>Οι εμπειρίες συνάντησης με τον Χριστό καταγράφονται σε κείμενα: Η συγγραφή των Ευαγγελίων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα «Ευαγγέλια» ως βιβλία της Αγίας Γραφής. • Να ανακαλύπτουν το νόημα της λέξης «ευαγγέλιο» ως χαρμόσυνης είδησης. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Αφήγηση ιστοριών: Πτυχές από τον βίο των τεσσάρων Ευαγγελιστών.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Οι βασικές πτυχές του έργου των Ευαγγελιστών. • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας την εικόνα του Ευαγγελιστή Μάρκου, στην οποία απεικονίζεται δίπλα του ένα λιοντάρι. • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας την εικόνα του Ευαγγελιστή Ματθαίου, στην οποία απεικονίζεται δίπλα του η μορφή ενός ανθρώπου. <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Ευαγγέλια. Τι ακριβώς είναι; Τι σημαίνει ο όρος αυτός;</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Κολάζ με τίτλο «Ευαγγέλιο – Η χαρμόσυνη είδηση».</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εφημερίδα τοίχου με θέμα «Πορτρέτα των τεσσάρων Ευαγγελιστών». • Μετασχηματισμός κειμένου: Λκ. 1, 1-4 («Πολλοί προσπάθησαν να συντάξουν

Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή			διήγηση για τα γεγονότα, που είναι βεβαιωμένο ότι συνέβησαν ανάμεσά μας...»).
	<p>Η Εκκλησία εξαπλώνεται με το έργο του Αποστόλου Παύλου.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αποδίδουν με δικά τους λόγια βασικές πτυχές από τον βίο του Απόστολου Παύλου. • Να αναγνωρίζουν την εκκλησία των Φιλιππων ως την πρώτη χριστιανική κοινότητα στην Ευρώπη. • Να εντοπίζουν στον χάρτη εκκλησίες που ίδρυσε ο Απόστολος Παύλος. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δάσκαλος σε ρόλο: Ο Απόστολος Παύλος συναντά τη Λυδία στους Φιλίππους ή το αντίστροφο. • Σιωπηρό ερέθισμα με κείμενο: «Είμαστε βέβαιοι ότι, αν αγαπά κανείς τον Θεό, ο Θεός κάνει τα πάντα να συντελούν στο καλό του» (Ρωμ. 8, 28). <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Φτιάχνω ιστορίες με την εικόνα: Αρχή-μέση-τέλος (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας την εικόνα όπου αναπαριστάται το όραμα του Αποστόλου Παύλου όπως αυτό αποτυπώνεται στο βιβλικό χωρίο, Πράξ. 16, 9. • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας τον ζωγραφικό πίνακα με θέμα «Ο Άγιος Παύλος συγγράφει τις Επιστολές του» (έργο του Valentin de Boulogne). <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ρόλος στον τοίχο: Ο Άγιος Παύλος στον Άρειο Πάγο στην Αθήνα.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Διήγηση κειμένου από άλλη προοπτική: Ένας στρατιώτης που συνοδεύει τον Σαύλο περιγράφει το θαυμαστό γεγονός που συνέβη στην πορεία προς τη Δαμασκό (Πράξ. 9, 1-9 και Πράξ. 26, 12-18).</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p>

Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή			Κολάζ με θέμα: «Για τους πάντες έγινα τα πάντα, έτσι ώστε με κάθε τρόπο να σώσω μερικούς» (Α΄ Κορ. 9, 22).
	<p>Η τόλμη και η πίστη των χριστιανών μπροστά στα εμπόδια και τις δυσκολίες.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να διατυπώνουν τους λόγους για τους οποίους το ρωμαϊκό κράτος οργάνωσε διωγμούς κατά των χριστιανών. • Να απαριθμούν τις κυριότερες κατηγορίες των Ρωμαίων εναντίον των χριστιανών. • Να αφηγούνται σημαντικά γεγονότα από τον βίο ορισμένων αγίων μαρτύρων της Εκκλησίας. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ιδεοθύελλα: Οι διωγμοί εναντίον των χριστιανών. • Δάσκαλος/Δασκάλα σε ρόλο: Ένα περιστατικό από τη ζωή της αγίας Αικατερίνης. <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Ο πολιούχος της Θεσσαλονίκης.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Λέξεις – Γρίφοι: Οι παρακάτω φράσεις από το κείμενο «Επιστολή προς Διόγνητον» σε απόδοση στη νεοελληνική: α) «ἐπί γῆς διατρίβουσιν, ἀλλ’ ἐν οὐρανῷ πολιτεύονται». β) «λοιδοροῦνται, καὶ εὐλογοῦσιν· ὑβρίζονται, καὶ τιμῶσιν». γ) «ἀγαπῶσι πάντας, καὶ ὑπὸ πάντων διώκονται». • Ρόλος στον τοίχο: Ο άγιος Ιουστίνος απολογείται για τις κατηγορίες εναντίον των χριστιανών. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εφημερίδα τοίχου: Οι κατηγορίες εναντίον των πρώτων χριστιανών και οι απαντήσεις που δόθηκαν από τους Απολογητές. • Κολάζ με θέμα: «Το θάρρος και η τόλμη των πρώτων χριστιανών».
	<p>Ένα νέο ξεκίνημα για την Εκκλησία: Το έργο των αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν τη μεταστροφή του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου προς τον χριστιανισμό. • Να εξιστορούν τα γεγονότα που 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Αφήγηση ιστορίας: Το Διάταγμα των Μεδιολάνων.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οπτικοποίηση: «Εν τούτῳ

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>		<p>οδήγησαν στην εύρεση του Τιμίου Σταυρού από την αγία Ελένη.</p>	<p>νικά».</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας τη βυζαντινή εικόνα των αγίων Ισαποστόλων Κωνσταντίνου και Ελένης, στην οποία απεικονίζεται ανάμεσά τους ο Σταυρός του Χριστού. <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Βρες τον τίτλο που ταιριάζει (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας την απεικόνιση του Μ. Κωνσταντίνου σε ψηφιδωτό που βρίσκεται στον Ιερό Ναό της του Θεού Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Ο Ιερός Ναός της Αναστάσεως στα Ιεροσόλυμα.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΒΓ με τις λέξεις «Διάταγμα των Μεδιολάνων». • Φτιάξε τη δική σου ζωγραφιά με θέμα: «Αυτό που μου έκανε μεγαλύτερη εντύπωση, έχοντας γνωρίσει τη ζωή του Μ. Κωνσταντίνου και της αγίας Ελένης...».
	<p>Η Εκκλησία μένει ενωμένη και ειρηνική με αγώνες και θυσίες.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται γεγονότα από τη ζωή του Μεγάλου Αθανασίου που φανερώνουν τις θυσίες του για την ενότητα της Εκκλησίας. • Να εκτιμούν, με βάση τα ιστορικά γεγονότα της Α΄ Οικουμενικής Συνόδου, τον τρόπο με τον οποίο η Εκκλησία επιλύει τα προβλήματά της. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Δάσκαλος σε ρόλο: Ένας επίσκοπος που συμμετέχει στην Α΄ Οικουμενική Σύνοδο περιγράφει το θαύμα του αγίου Σπυρίδωνα, με το οποίο υποστηρίχθηκε η Τριαδικότητα του Θεού.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Φτιάχνω ιστορίες με την εικόνα: Αρχή-μέση-τέλος (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας τη βυζαντινή

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>			<p>εικόνα όπου αναπαριστάται η σύγκληση της Α΄ Οικουμενικής Συνόδου.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου με θέμα: «Ο Μέγας Αθανάσιος πέρασε 17 ολόκληρα χρόνια στην εξορία. Γιατί;». <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Αφήγηση ιστοριών: Οι λόγοι για τους οποίους συγκλήθηκε η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΒΓ με τις λέξεις «Οικουμενική Σύνοδος». • Θα σου πω μια ιστορία: Σπουδαία γεγονότα από τη ζωή του Μεγάλου Αθανασίου. • Οπτικοποίηση με θέμα: «Η Εκκλησία επιλύει τα προβλήματά της μέσω των Οικουμενικών Συνόδων».
	<p>Οι προστάτες των Γραμμάτων: Οι Τρεις Ιεράρχες.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναφέρουν πτυχές από τον βίο των Τριών Ιεραρχών, οι οποίες σχετίζονται με την αγάπη τους για τα γράμματα και την παιδεία. • Να εξηγούν τους λόγους για τους οποίους οι Τρεις Ιεράρχες αναγνωρίζονται ως οι προστάτες της παιδείας. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ιδεοθύελλα: Οι Τρεις Ιεράρχες.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου με θέμα: «Οι τρεις Ιεράρχες θεωρούνται Πατέρες της Εκκλησίας. Τι σημαίνει αυτό;».</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κολάζ με θέμα: «Το παράδειγμα που μας προσφέρουν οι μέλισσες σύμφωνα με τον Μέγα Βασίλειο». • Μετατροπή κειμένου σε τέχνη με θέμα: «Το απολυτίκιο της εορτής των Τριών Ιεραρχών σε απόδοση στη νεοελληνική».

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Φτιάξε τη δική σου ζωγραφιά με θέμα: «Μία φράση από κείμενα των Τριών Ιεραρχών που μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση». <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΒΓ: Ακροστιχίδα με λέξεις ή φράσεις που απαντώνται σε κείμενα των Τριών Ιεραρχών. • Θα σου πω μια ιστορία: Πώς και πότε καθιερώθηκαν οι Τρεις Ιεράρχες ως προστάτες των γραμμάτων; • Εφημερίδα τοίχου: Σημαντικά γεγονότα από τη ζωή των Τριών Ιεραρχών.
	<p>Η χριστιανική ζωή μακριά από την πόλη.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν στο πρόσωπο του Μεγάλου Αντωνίου τον ασκητικό τρόπο ζωής. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Αφήγηση ιστοριών: Η ζωή του Μεγάλου Αντωνίου.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: «Άγιον Όρος: το Περιβόλι της Παναγίας».</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ρόλος στον τοίχο: Ένας μοναχός της Ορθόδοξης Εκκλησίας. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κολάζ με θέμα «Τα Μετέωρα». <ul style="list-style-type: none"> • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας μία φωτογραφία της Ιεράς Μονής Σίμωνος Πέτρας Αγίου Όρους ή της περιοχής «Κατουνάκια» Αγίου Όρους. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα σου πω μια ιστορία: Τα μοναστήρια στα Μετέωρα. • Ημερολόγιο αναστοχασμού με θέμα: «Η χριστιανική ζωή μέσα στην πόλη και η

Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή			χριστιανική ζωή στον μοναχισμό».
	Η σημασία των ιερών εικόνων.	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν τα γεγονότα της Εικονομαχίας. • Να εξηγούν με δικά τους λόγια τη θέση των ιερών εικόνων στη ζωή της Εκκλησίας. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Δάσκαλος σε ρόλο: Η αγία Θεοδώρα η Αυγουστα, σύζυγος του αυτοκράτορα Θεόφιλου, διηγείται τα γεγονότα που οδήγησαν στο τέλος της εικονομαχικής έριδας.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Εφημερίδα τοίχου με θέμα: «Σημαντικά γεγονότα κατά την περίοδο της Εικονομαχίας».</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Θετικό – Αρνητικό με το ερώτημα: «Είναι απαραίτητες οι ιερές εικόνες στη ζωή ενός ορθόδοξου χριστιανού;».</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας την τοιχογραφία της Ανάστασης του Χριστού που βρίσκεται στη Μονή της Χώρας στην Κωνσταντινούπολη. • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας μία βυζαντινή εικόνα στην οποία απεικονίζεται ο άγιος Μόδεστος ως προστάτης των ζώων. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ημερολόγιο αναστοχασμού με θέμα: «Για ποιον λόγο ιερές εικόνες διαδραματίζουν σπουδαίο ρόλο στη ζωή των ορθόδοξων χριστιανών;». • Φτιάξε τη δική σου ζωγραφιά με θέμα: «Η Κυριακή της Ορθοδοξίας».
	Η Ορθόδοξη Εκκλησία	• Να επισημάνουν	Δραστηριότητα άμεσης

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>	<p>στα δύσκολα χρόνια της Τουρκοκρατίας.</p>	<p>τον σημαντικό ρόλο του Οικουμενικού Πατριαρχείου στη διατήρηση της πίστης στα δύσκολα χρόνια της Τουρκοκρατίας.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διηγούνται «στιγμιότυπα» από τη ζωή νεομαρτύρων. 	<p>διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συννεφόμελο: «Νεομάρτυρες». • Αφήγηση ιστοριών: Ο βίος του οσίου Ιωάννου του Ρώσου. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Ιστοεξερεύνηση με θέμα: «Η Μεγάλη του Γένους Σχολή».</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Ο Μωάμεθ Β΄ παραχωρεί προνόμια στους χριστιανούς μετά την άλωση της Πόλης.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Κολάζ με θέμα: «Διδάσκαλοι του γένους».</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα σου πω μια ιστορία: Ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός ιδρύει σχολεία την περίοδο της Τουρκοκρατίας. • Εφαρμογές/Ψηφιακές πλατφόρμες: Μαθησιακό αντικείμενο με τίτλο «Νεομάρτυρες (σταυρόλεξο)» από το Φωτόδεντρο.
	<p>Η Εκκλησία της Ελλάδος κατά την περίοδο του 1940.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εξιστορούν γεγονότα στα οποία αποτυπώνεται η δράση της Εκκλησίας της Ελλάδος κατά την περίοδο του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. • Να αναδεικνύουν τη συμβολή της Εκκλησίας της Ελλάδος στο έργο της διάσωσης των Εβραίων από το Ολοκαύτωμα. 	<p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/συζήτησε ανά 2 και ανά 4/μοιράσου: Η συμβολή της Ορθόδοξης Εκκλησίας στη διάσωση των Εβραίων της Θεσσαλονίκης. • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Το φιλανθρωπικό έργο της Εκκλησίας της Ελλάδος κατά την περίοδο του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ρόλος στον τοίχο: Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Δαμασκηνός και η συμβολή του στη διάσωση των Εβραίων.</p>

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>			<p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Λέξεις – Γρίφοι: «Το έργο της Εκκλησίας της Ελλάδος κατά την περίοδο του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου» • Δάσκαλος σε ρόλο: Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Δαμασκηνός. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εφημερίδα τοίχου με θέμα: «Ιερείς της Εκκλησίας της Ελλάδος κατά την περίοδο του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου». • Ημερολόγιο αναστοχασμού με θέμα: Τι καινούριο έμαθα στο σημερινό μάθημα; Ποιοι προβληματισμοί και ποια ερωτήματα μου γεννήθηκαν;
	<p>Ο ιερός ναός.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν τα αρχιτεκτονικά μέρη ενός ορθόδοξου χριστιανικού ναού. • Να αναγνωρίζουν τα βασικά σημεία από τον αγιογραφικό διάκοσμο ενός ορθόδοξου χριστιανικού ναού. • Να καταγράφουν τα σύμβολα και τους συμβολισμούς που υπάρχουν στην ορθόδοξη θεία λατρεία, όπως π.χ. το θυμίαμα και το κερι. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Εφαρμογές, Ψηφιακές πλατφόρμες: Μαθησιακό αντικείμενο με τίτλο «Οι συμβολισμοί στη διακόσμηση των εκκλησιών (αντιστοιχισή)» από το Φωτόδεντρο.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά με θέμα: «Για ποιον λόγο χρειάζονται τους ιερούς ναούς οι ορθόδοξοι χριστιανοί;»</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μετατροπή κειμένου σε τέχνη: Ψλ. 140, 2 («Ας είναι η προσευχή μου μπρος σου σαν το θυμίαμα και τα υψωμένα χέρια μου σαν τη θυσία την αποσπερινή»). • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Φωτογραφία από τον ζωγραφικό διάκοσμο του τρούλου ενός ιερού ναού.

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Επιτόπια μελέτη ζητήματος: Εκπαιδευτική επίσκεψη σε έναν ιερό ναό. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΒΓ Ακροστιχίδα με τη λέξη: «Ιερός Ναός». <ul style="list-style-type: none"> • Φτιάχνω ιστορίες με την εικόνα: Αρχή – μέση – τέλος (τεχνική έντεχνου συλλογισμού) : Παρατηρώντας τη φωτογραφία ενός αναμμένου κεριού που έχει τοποθετηθεί στο μανουάλι ενός ιερού ναού.
	<p>Οι γιορτές της Εκκλησίας.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να ανακαλύπτουν τη σημασία που έχουν οι ονομαστικές γιορτές στην ορθόδοξη παράδοση και ζωή. • Να διακρίνουν τις θεομητορικές και δεσποτικές γιορτές της Εκκλησίας. • Να αιτιολογούν την ιδιαίτερη τιμή που αποδίδουν οι χριστιανοί στο πρόσωπο της Παναγίας. • Να αφηγούνται τα σημαντικότερα γεγονότα που εορτάζει η Εκκλησία από το Σάββατο του Λαζάρου μέχρι την Κυριακή του Πάσχα. • Να διατυπώνουν τις απόψεις τους για τη σημασία των χριστιανικών γιορτών ως αιτία χαράς και ελπίδας. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Οπτικοποίηση: «Χρόνια πολλά για τη γιορτή σου!».</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Τραγούδια και ποιήματα για τη μητέρα του Χριστού. • Ερευνητική εργασία – Πρότζεκτ: Το πανηγύρι του/της αγίου/αγίας της ενορίας μας. • Ιστορίες με εικόνες: Από το Σάββατο του Λαζάρου μέχρι την Κυριακή του Πάσχα. <p>Δραστηριότητα διαλόγου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εφημερίδα τοίχου: Ευαγγελισμός της Θεοτόκου – Διπλή γιορτή. • Αντιλογίες: Η ιδιαίτερη τιμή που αποδίδουν οι Χριστιανοί στο πρόσωπο της Παναγίας. <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μελέτη περίπτωσης: Οι τρόποι έκφρασης αγάπης και σεβασμού προς τον/την εορτάζοντα/-ουσα άγιο/-ία. • Μελέτη περίπτωσης: Οι

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>			<p>τρόποι έκφρασης αγάπης και σεβασμού προς την Παναγία.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πέντε π και ένα γ: Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου. <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παιχνίδι ρόλων: Προετοιμάζω την ονομαστική μου γιορτή. • Κολάζ με θέμα: «Η ονομαστική μου εορτή». • Κολάζ με θέμα: «Γιορτές για την Παναγία». <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα σου πω μια ιστορία: Στο πανηγύρι του/της αγίου/αγίας... <ul style="list-style-type: none"> • Θετικό – Αρνητικό: Ερωτήματα για τα βαφτιστικά ονόματα.
<p>Βασιλεία του Θεού</p>	<p>Τα θαύματα του Χριστού: Εικόνες από τον καινούριο κόσμο της Βασιλείας του Θεού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται περικοπές από τη Βίβλο στις οποίες γίνεται αναφορά στα θαύματα του Χριστού. • Να ανακαλύπτουν ότι σύμφωνα με τη Βίβλο τα θαύματα του Χριστού φανερώνουν ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά του τρόπου ζωής στον καινούριο κόσμο της Βασιλείας του Θεού. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Χιονοστιβάδα: Θαύματα.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επικαιροποίηση κειμένων: Η κατάπαυση της τρικυμίας (Μτ. 8, 23-27) . • Κολάζ με θέμα: «Τα θαύματα του Χριστού» <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οπτικοποίηση: Ο χορτασμός των πέντε χιλιάδων (Μτ. 14, 13-21). <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα σου πω μια ιστορία: Η ανάσταση της κόρης του αρχισυναγώγου Ιαείρου (Λκ. 8, 40-56). • Εφημερίδα τοίχου: Θαύματα του Χριστού. • Ημερολόγιο αναστοχασμού: α) Τι μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση

Βασιλεία του Θεού			στο σημερινό μάθημα; β) Διατυπώνω συλλογισμούς πάνω στο ερώτημα: «Για ποιον λόγο ο Χριστός έκανε θαύματα;».
	<p>Η Ανάσταση του Χριστού εγκαινιάζει για τον άνθρωπο έναν καινούριο τρόπο ζωής.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εξηγούν τη σημασία του αναστάσιμου χαιρετισμού «Χριστός ανέστη!» ως έκφρασης που συνδέεται με τον καινούριο κόσμο της Βασιλείας της Θεού. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ιδεοθύελλα: Ανάσταση. • Σιωπηρό ερέθισμα με κείμενο: «Η Ανάσταση του Χριστού: το σπουδαιότερο δώρο για τον άνθρωπο». <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • επικαιροποίηση κειμένων: Μκ. 16, 1-8. • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας τη βυζαντινή εικόνα της Ανάστασης του Χριστού. <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κολάζ με θέμα: «Ο Χριστός αναστήθηκε! Τώρα όλος ο κόσμος γέμισε με φως!». • Λέξεις – Γρίφοι: Το απολυτίκιο της Κυριακής του Πάσχα («Χριστός ανέστη») σε απόδοση στη νεοελληνική. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εφημερίδα τοίχου με θέμα «Ο Χριστός αναστήθηκε!» • Θα σου πω μια ιστορία: Εξηγώ στην οικογένειά μου γιατί η Ανάσταση του Χριστού γεμίζει την ψυχή του ανθρώπου με ελπίδα.
	<p>Η χριστιανική κοινότητα ως Σώμα Χριστού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν ότι η «Εκκλησία» είναι άνθρωποι που πιστεύουν στον Χριστό και ζουν μαζί του (Σώμα Χριστού). • Να διατυπώνουν σκέψεις για τη σύναξη των 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αφήγηση ιστοριών: Τι κάνουν οι χριστιανοί την Κυριακή. • Συννεφόμελο: Εκκλησία. • Δάσκαλος σε ρόλο: Ο ιερέας της ενορίας.

<p>Βασιλεία του Θεού</p>		<p>ορθόδοξων χριστιανών στη Θεία Λειτουργία την ημέρα της Κυριακής.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τον ρόλο του ιερέα στην ορθόδοξη χριστιανική κοινότητα. • Να αναγνωρίζουν τη σημασία του κοινωνικού και φιλανθρωπικού έργου της Εκκλησίας (ιερείς και λαϊκοί). • Να διατυπώνουν συλλογισμούς για τον τρόπο με τον οποίο εκδηλώνεται σήμερα η αδελφότητα των χριστιανών ως ένα χαρακτηριστικό στοιχείο της Βασιλείας του Θεού. 	<p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Τι σημαίνει «Εκκλησία». • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Το κοινωνικό και φιλανθρωπικό έργο της Εκκλησίας. • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Φωτογραφία από Θεία Λειτουργία σε ορθόδοξο ιερό ναό. <p>Δραστηριότητα διαλόγου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η συνάντηση των ορθόδοξων χριστιανών την Κυριακή στην Εκκλησία. • Δάσκαλος σε ρόλο: Την Κυριακή στην Εκκλησία με τους άλλους χριστιανούς. • Εφημερίδα τοίχου: Δράσεις φιλανθρωπίας και αλληλεγγύης της Εκκλησίας. <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μελέτη περίπτωσης: Συλλογισμοί για τον τρόπο με τον οποίο εκδηλώνεται σήμερα η αδελφότητα των χριστιανών. • Μελέτη περίπτωσης: Ο ρόλος των ιερέων και των λαϊκών στη χριστιανική κοινότητα. <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανίχνευση σκέψης: Όλοι μαζί οι χριστιανοί, την Κυριακή μετά τη Θεία Λειτουργία. • Αφήγηση ιστοριών ή Ιστορία με εικόνες: Σκέψεις για τη συνάντηση των χριστιανών την ημέρα της Κυριακής.
---------------------------------	--	---	--

<p>Βασιλεία του Θεού</p>			<p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οπτικοποίηση: Η φράση «Ο Χριστός είναι ανάμεσα στους ανθρώπους». • Επιστολές: Γράμμα σε έναν φίλο/μία φίλη με πληροφορίες για το έργο των ιερέων και των λαϊκών στην Εκκλησία. Γιατί οι χριστιανοί αποκαλούνται μεταξύ τους αδέρφια.
	<p>Η επικοινωνία με τον Θεό.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν την προσευχή, με βάση τη διδασκαλία της Εκκλησίας, ως μέσο επικοινωνίας με τον Θεό. • Να περιγράφουν το περιεχόμενο της «Κυριακής προσευχής». 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Συννεφόμελο: Προσευχή.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • επικαιροποίηση κειμένων: Ψαλμός 120ός. • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Η «Κυριακή προσευχή» στη νεοελληνική γλώσσα. <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ρόλος στον τοίχο: Ένα παιδί προσεύχεται στον Θεό.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μελέτη περίπτωσης: Γιατί προσευχόμαστε. Προσπαθούμε να εντοπίσουμε τους λόγους για τους οποίους ένας άνθρωπος προσεύχεται. • Πέντε π και ένα γ: Ένα παιδί που προσεύχεται. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΒΓ με τη λέξη: «Προσευχή». • Οπτικοποίηση: «Πάτερ ήμων ό έν τοίς ούρανοίς».
	<p>Οι άγγελοι του Θεού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να ανακαλύπτουν ότι σύμφωνα με τη διδασκαλία της Εκκλησίας οι άγγελοι είναι πνεύματα που έχουν ως έργο τους να δοξολογούν τον 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Χιονοστιβάδα: Οι άγγελοι.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρω-

<p>Βασιλεία του Θεού</p>		<p>Θεό και να διακονούν τους ανθρώπους.</p>	<p>τιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Ζωγραφικός πίνακας ή εικόνα με θέμα: «Ο φύλακας άγγελος».</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Ζωγραφικός πίνακας ή βυζαντινή εικόνα με θέμα: «Η κλίμακα του Ιακώβ». <p>Δραστηριότητα διαλόγου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κοιτάζω/βρίσκω 10 λέξεις/επαναλαμβάνω (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Βυζαντινή εικόνα με θέμα «ήγέρθη, ούκ ἔστιν ὧδε». • Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά με θέμα: Ο φύλακας άγγελος. <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Η εορτή της Σύναξης των Αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Οπτικοποίηση: Οι Αρχάγγελοι Μιχαήλ και Γαβριήλ.</p>
	<p>Το Μυστήριο του Βαπτίσματος.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατονομάζουν τους συμβολισμούς που εμπεριέχονται στο Μυστήριο του Βαπτίσματος. • Να ανακαλύπτουν ότι το Βάπτισμα, σύμφωνα με τη διδασκαλία της Εκκλησίας, εισάγει τον νέο χριστιανό στον καινούριο κόσμο της Βασιλείας του Θεού. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συννεφόμελο: Το Βάπτισμα. • Αφήγηση ιστοριών: Αφήγηση πρωτότυπη ή από λογοτεχνικό κείμενο με τα τεκταινόμενα του Μυστηρίου του Βαπτίσματος. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Γιατί και πώς βαπτίζονται οι χριστιανοί στην Ορθόδοξη Εκκλησία; • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Η Βάπτισμα μέρα χαράς. <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Μελέτη περίπτωσης: Οι</p>

<p>Βασιλεία του Θεού</p>			<p>συμβολισμοί που εμπεριέχονται στο Μυστήριο του Βαπτίσματος και του Χρίσματος.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Εφημερίδα τοίχου: Υποχρεώσεις του ανάδοχου σύμφωνα με την ορθόδοξη χριστιανική παράδοση.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κολάζ με φράσεις και λέξεις που ακούγονται στη διάρκεια του Βαπτίσματος και του Χρίσματος. • Παιχνίδι ρόλων: Τα σημαντικά πρόσωπα και οι δράσεις τους στο Μυστήριο του Βαπτίσματος. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΒΓ με τη λέξη: «Βάπτισμα». • Δελτίο εξόδου (ερωτήσεις αναστοχασμού/ Μαθησιακό ημερολόγιο): <ul style="list-style-type: none"> – Κάτι καινούριο που έμαθα... – Τι ήταν σ' αυτό το μάθημα νέο ή έκπληξη για εμένα;
	<p>Το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να καταγράφουν περιπτώσεις από την καθημερινή ζωή, στις οποίες οι άνθρωποι εκφράζουν την ευχαριστία τους προς τον Θεό. • Να κατονομάζουν τα λατρευτικά σύμβολα που χρησιμοποιούνται στο Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. • Να διατυπώνουν τους λόγους για τους οποίους η Θεία Λειτουργία χαρακτηρίζεται ως Θεία Ευχαριστία. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Χάρτης εννοιών: Ευχαριστία</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Η κοινή προσευχή – κοινή χαρά. • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Θεία Ευχαριστία. Από ποιους και σε ποιον απευθύνεται; <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Εφημερίδα τοίχου: Τα λατρευτικά σύμβολα που χρησιμοποιούνται στο Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας.</p>

<p>Βασιλεία του Θεού</p>			<p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κολάζ στο οποίο απεικονίζονται περιπτώσεις που λέμε «ευχαριστώ» στον Θεό. • Κουτί εξερεύνησης: Αντικείμενα και σύμβολα που χρησιμοποιούνται κατά την τέλεση του Μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΒΓ με τις λέξεις «άρτος» και «σίνος». • Οπτικοποίηση: Η Θεία Λειτουργία: Όλοι/-ες μαζί με τον Θεό».
	<p>Είμαστε όλοι ίσοι αλλά και όλοι διαφορετικοί στον καινούριο κόσμο της Βασιλείας του Θεού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράψουν περιπτώσεις και γεγονότα στα οποία διαφαίνεται ο ισότιμος ρόλος της γυναίκας στην Ορθόδοξη Εκκλησία. • Να εξηγούν τους λόγους για τους οποίους στη ζωή και τη διδασκαλία της Εκκλησίας δεν υφίστανται διακρίσεις μεταξύ φυλετικών ταυτοτήτων μήτε και διακρίσεις μεταξύ πλουσίων και φτωχών, δυνατών και αδυνάτων. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <p>Δάσκαλος σε ρόλο ή Αφήγηση ιστοριών: Οι μαθήτριες του Χριστού (Μαρία η Μαγδαληνή, Μαρία και Μάρθα του Λαζάρου, Ιωάννα η Μυροφόρος).</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εφημερίδα τοίχου: Το θάρρος και η τόλμη των Μυροφόρων γυναικών. • Παγωμένη εικόνα: «Αφήστε τα παιδιά να έρχονται σ' εμένα. Μην τα εμποδίζετε. Γιατί η Βασιλεία του Θεού ανήκει σε ανθρώπους που είναι σαν κι αυτά» (Μκ. 10, 14). <p>Δραστηριότητα διαλόγου:</p> <p>Εφημερίδα τοίχου: Χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος σε κάθε άνθρωπο – Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <p>Πίνακας αλληλεπίδρασης: Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι ως πλάσματα του Θεού.</p>

<p>Βασιλεία του Θεού</p>			<p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Μελέτη περίπτωσης: Ο ρόλος των γυναικών στη χριστιανική κοινότητα. Μαρία η Μαγδαληνή Μυροφόρος και Ισαπόστολος.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ημερολόγιο αναστοχασμού σχετικά με το θέμα «Οι μαθήτριες του Χριστού». • Ημερολόγιο αναστοχασμού σχετικά με το θέμα «Κάθε άνθρωπος έχει χαρίσματα».
	<p>Όλα αρχίζουν από την αγάπη στον καινούριο κόσμο της Βασιλείας του Θεού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν ότι η χριστιανική αγάπη αλλάζει τον ίδιο τον άνθρωπο και τη ζωή του με τους άλλους γύρω του. • Να αναγνωρίζουν τη σημασία της αγάπης ως βασικού χαρακτηριστικού γνωρίσματος μιας ειλικρινούς φιλίας. • Να αναφέρουν τρόπους ειρηνικής και αγαπητικής συνύπαρξης των ανθρώπων έχοντας ως πηγή έμπνευσης το Ευαγγέλιο. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ιδεοθύελλα/Συννεφόμελο: Ο Θεός αγαπά όλους τους ανθρώπους. • Χιονοστιβάδα: Παραδείγματα «αγάπης προς τον πλησίον». • Σιωπηρό ερέθισμα με κείμενο: Α΄ Ιω. 4, 16. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία αφίσσας με φωτογραφίες αγαπημένων προσώπων. • Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Η φιλία. • Συλλογικός ρόλος: Φίλοι για πάντα – Φίλοι και στα δύσκολα. • Ρόλος στον τοίχο: Ζω ειρηνικά με όλους. <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Εφημερίδα τοίχου: Γεγονότα αληθινής αγάπης.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΒΓ με τις λέξεις: «Αγάπη», «Φιλία», «Πλησίον». • Θετικό – Αρνητικό: Ερωτήματα για το βιβλικό ρητό «Αγαπάτε τους εχθρούς

			σας» (Μτ. 5, 44).
Χριστιανική ζωή	Η «δύναμη» της συγχώρεσης.	<ul style="list-style-type: none"> • Να διηγούνται τα κυριότερα σημεία από τη βιβλική ιστορία του Ιωσήφ και των αδελφών του. • Να εντοπίζουν τους λόγους για τους οποίους η συγχώρεση αξιολογείται ως μία από τις βασικές αρετές της χριστιανικής ζωής. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Θα σου πω μια ιστορία: Η παραβολή του άσπλαχνου οφειλέτη.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Αντιλογίες: «Η κακία γιατρεύεται με τη συγχώρεση».</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διήγηση κειμένου από άλλη προοπτική: Ο μικρότερος γιος του Ιακώβ, ο Βενιαμίν, διηγείται τη στιγμή της αποκάλυψης του Ιωσήφ στα αδέρφια του. • Διήγηση κειμένου από άλλη προοπτική: Ο δολοφόνος του αδελφού του αγίου Διονυσίου διηγείται για τον τρόπο με τον οποίο ο άγιος τον συγχώρεσε και τον φυγάδευσε. • Ρόλος στον τοίχο: Ιωσήφ και Ιακώβ. • Ρόλος στον τοίχο: Όταν συγχωρώ... <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Οπτικοποίηση: «Μη φοβάστε! Εσείς σκεφτήκατε να μου κάνετε κακό, ο Θεός, όμως, το μετέτρεψε σε καλό» (Γεν. 50, 20).</p>
	Στην Εκκλησία ο άνθρωπος πλουτίζει, όταν μοιράζεται.	<ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται την παραβολή του άφρονος πλουσίου. • Να καταγράφουν παραδείγματα από την ανιδιοτελή προσφορά των χριστιανών στον σύγχρονο κόσμο και της αγάπης τους για τον άνθρωπο (φιλανθρωπία). • Να αναδεικνύουν 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Συννεφόλεξο: Φιλανθρωπία.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σκέψου/γράψε/συζητήσε/μοιράσου: Ο χριστιανός προσφέρει γιατί αγαπά.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ρόλος στον τοίχο: Ο άφρων πλούσιος.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης</p>

Χριστιανική ζωή		τη σχέση της εκκλησιαστικής ζωής με την ολιγάρκεια.	<p>προβλήματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πέντε π και ένα γ: Η παραβολή του άφρονος πλουσίου. • Μελέτη περίπτωσης: Ένας ασκητής μοναχός. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θετικό – Αρνητικό: Ερωτήματα σχετικά με την αφθονία των υλικών αγαθών στην εποχή μας. • Οπτικοποίηση: Η έννοια της «προσφοράς».
	<p>Ελπίδα μέσα από τις δυσκολίες της ζωής.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται με συντομία το θαύμα της θεραπείας του παράλυτου στη Βηθεσδά (Ιω. 5, 1-9). • Να εκτιμούν την αξία της ελπίδας για να υπάρχει υπομονή και επιμονή στη ζωή του ανθρώπου. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ιδεοθύελλα: Συμπληρώνουμε τη φράση «Ελπίζω να...». • Εννοιολογικός χάρτης: Υπομονή. • Αφήγηση ιστοριών: Το θαύμα της θεραπείας του παράλυτου στη Βηθεσδά. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Μετασηματισμός κειμένου: Το θαύμα της θεραπείας του παράλυτου στη Βηθεσδά (Ιω. 5, 1-9).</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Το θαύμα της θεραπείας δούλου του εκατόνταρχου (Μτ. 8, 5-13).</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Αντιλαμβάνομαι/γνωρίζω/φροντίζω: Παρατηρώντας μία φωτογραφία από κάποια εφημερίδα ή βιβλίο, στην οποία αποτυπώνεται ένα περιστατικό για την αξία της υπομονής και επιμονής.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ: «Τα προτερήματα της υπομονής, της επιμονής και της ελπίδας».</p>

Χριστιανική ζωή	<p>Η ευθύνη του ανθρώπου για το φυσικό περιβάλλον.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να ανακαλύπτουν, με βάση τη βιβλική διήγηση, ότι η δημιουργία του κόσμου είναι «καλή λίαν». • Να αναγνωρίζουν τον προστατευτικό ρόλο του ανθρώπου, καθώς και την ευθύνη του απέναντι στο φυσικό περιβάλλον. • Να εντοπίζουν παραδείγματα με τα οποία αναδεικνύεται η οικολογική ευαισθησία της Εκκλησίας, όπως, επίσης, και οι δράσεις της για την προστασία του περιβάλλοντος. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Χάρτης εννοιών με τις λέξεις: «Φύση», «Δημιουργός».</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μετατροπή κειμένου σε τέχνη: Γεν. 2, 15 («Πήρε, λοιπόν, ο Κύριος ο Θεός τον άνθρωπο και τον έβαλε μέσα στον Κήπο της Εδέμ για να τον καλλιεργεί και να τον προσέχει»). • Πίνακας αλληλεπίδρασης: Η Εκκλησία γιορτάζει με ειδική ακολουθία την προστασία της φύσης την 1η Σεπτεμβρίου, ημέρα έναρξης του εκκλησιαστικού έτους. • Χάρτης στον τοίχο: Δράσεις της Εκκλησίας για την προστασία του περιβάλλοντος. <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σιωπηλό ερέθισμα: Η αξία της ζωής.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κολάζ με θέμα: «Φροντίζω όλη τη φύση και όλα τα πλάσματα της γης». • Λέξεις – Γρίφοι: Η δημιουργία του κόσμου και του ανθρώπου <p>Δραστηριότητα πρότζεκτ: Ο άνθρωπος προστάτης της ζωής κάθε ζωντανού πλάσματος.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης Ημερολόγιο αναστοχασμού.</p>
	<p>Η αξία της ανθρώπινης ζωής για την Εκκλησία.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εκτιμούν την αξία του κάθε ανθρώπου ως μοναδικής και ανεπανάληπτης ύπαρξης, γιατί αποτελεί εικόνα του Θεού. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Συννεφόλεξο: Σεβασμός του άλλου.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/

Χριστιανική ζωή		<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τον σεβασμό του άλλου ως βασική πτυχή της χριστιανικής ζωής. • Να κατονομάζουν περιπτώσεις εκφοβισμού και διακρίσεων που φανερώνουν την περιφρόνηση της αξίας που έχει κάθε άνθρωπος. 	<p>μοιράσου: Σχολικός εκφοβισμός. Ποιος και γιατί;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γκράφτι: Κάθε άνθρωπος έχει αξία ως εικόνα του Θεού. • Διάδρομος συνείδησης (δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας): Περιστατικό σχολικού εκφοβισμού. Διατυπώνεται και διερευνάται το ακόλουθο ερώτημα: Πώς θα πρέπει να αντιδράσει κάποιος/-α σε κάποιο περιστατικό σχολικού εκφοβισμού, έχοντας ως κριτήριο τη χριστιανική διδασκαλία για τον άνθρωπο; <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σιωπηρό ερέθισμα με κείμενο: «Ο άνθρωπος είναι εικόνα του Θεού».</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Εσωτερικός και εξωτερικός κύκλος: Πώς αντιδρώ στις διακρίσεις;</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Κολάζ με θέμα: «Ο σεβασμός δεν κάνει διακρίσεις».</p>
-----------------	--	--	---

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ – Ε΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ			
Θεματικά Πεδία	Θεματικές Ενότητες	Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Ενδεικτικές Δραστηριότητες
		Οι μαθητές/-τριες είναι σε θέση:	Οι μαθητές/-τριες μπορεί να συμμετέχουν σε δραστηριότητες όπως:
Θεός	Ο Θεός ως αγάπη.	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν σε βιβλικά χωρία την εκδήλωση της αγάπης του Θεού προς τον άνθρωπο. • Να προτείνουν τρόπους εκδήλωσης της αγάπης προς τους άλλους έχοντας ως παράδειγμα την αγάπη του Θεού προς τους ανθρώπους. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Τοποθέτηση απέναντι στα κείμενα:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ο Θεός καλεί τον Αβραάμ και τον οδηγεί στη γη Χαναάν (Γεν. 12, 1-9) ή/και – Ο Θεός βοηθά τους Ισραηλίτες στην έρημο (Εξ. 16, 9-18). <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Τι είναι η αγάπη.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Η εικόνα της παραβολής του χαμένου προβάτου (Λουκ. 15, 1-7).</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Ιστοεξερεύνηση με θέμα το φιλανθρωπικό έργο της Εκκλησίας.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Μετασχηματισμός κειμένου: Δημιουργία ποιήματος για την αγάπη του Θεού προς τους ανθρώπους ή των ανθρώπων μεταξύ τους.</p>
	Ο Θεός μάς συγχωρεί.	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν στα βιβλικά κείμενα τη χωρίς όρια συγχώρηση του Θεού για τον άνθρωπο. • Να αναδεικνύουν τον συμφιλωτικό χαρακτήρα της συγχώρησης στις ανθρώπινες σχέσεις 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ακρόαση τραγουδιού σχετικού με τη συγχώρηση (10Χ2).</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Φτιάχνω ιστορίες με την εικόνα: Αρχή-μέση-τέλος (τεχνική έντεχνου</p>

<p>Θεός</p>		<p>μέσα από έμπρακτα παραδείγματα.</p>	<p>συλλογισμού): Η σκηνή της συμφιλίωσης του Ησαύ με τον Ιακώβ.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Δελτίο καιρού: Συναισθήματα που προκλήθηκαν μέσα από τη μελέτη κειμένων που σχετίζονται με τη συγχώρηση του Θεού, των αγίων και των απλών ανθρώπων.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Η παραβολή του άσπλαχνου δούλου (Ματθ. 18, 23-35).</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ανίχνευση σκέψης: Αναπαράσταση σκηνής σχετικής με τη συγχώρηση του αγίου Διονυσίου της Ζακύνθου.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Γράμμα για να εκφράσουμε τη συγχώρησή μας σε κάποιον/-α που μας έχει ενοχλήσει.</p>
	<p>Ο Θεός καλεί σε επικοινωνία. «Πάτερ ημών».</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν την προσευχή ως τρόπο επικοινωνίας με τον Θεό. • Να εντοπίζουν στην «Κυριακή προσευχή» τα αιτήματα των πιστών στον Θεό. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Σιωπηλό ερέθισμα με κείμενο: «Ζητάτε και θα σας δοθεί, ψάχνετε και θα βρείτε, χτυπάτε την πόρτα και θα σας ανοιχτεί» (Λουκ. 11, 9).</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Βρίσκω τα κομμάτια: Ο Ιησούς δείχνει πώς να προσευχόμαστε «Πάτερ ημών» (Ματθ. 6, 5-8 και 6, 9-13).</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ανακριτική καρτέλα ή καρτέλα των αποκαλύψεων: «Η παραβολή του φίλου του μεσονυκτίου» (Λουκ. 11, 5-8).</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρω-</p>

Θεός			<p>τιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Η εικόνα με θέμα: «Η παραβολή του φίλου του μεσονυκτίου» (Λουκ. 11, 5-8).</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Επικαιροποίηση κειμένων: «Βασιλεύ Ουράνιε». Σύνθεση προσευχής για τη σύγχρονη εποχή.</p>
Δημιουργία – Πτώση	Οι έξι ημέρες της δημιουργίας.	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν τις φάσεις της δημιουργίας του κόσμου, όπως αυτές αποτυπώνονται στα βιβλικά κείμενα. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Αφήγηση ιστοριών: Αφήγηση του βιβλικού χωρίου της δημιουργίας από το βιβλίο της Γένεσης.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Οπτικοποίηση: Η δημιουργία του κόσμου.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Βρες τον τίτλο που ταιριάζει (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Πίνακες ζωγραφικής με θέμα τη δημιουργία του κόσμου.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Βρίσκω τα κομμάτια: Βάζω σε σειρά τις έξι ημέρες της δημιουργίας.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ: Ακροστιχίδα με θέμα τη λέξη «Δημιουργία».</p>
	Η δημιουργία του ανθρώπου.	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν τον τρόπο δημιουργίας του ανθρώπου από τον Θεό όπως αποτυπώνεται στη Βίβλο και απεικονίζεται στην τέχνη. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Αφήγηση ιστοριών: Οι βιβλικές περικοπές της δημιουργίας του ανθρώπου (Γεν. 1, 26-28 και Γεν. 2, 7).</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Κολάζ με θέμα: «Άνθρωποι απ' όλον τον κόσμο: Τόσο διαφορετικοί, τόσο ίδιοι».</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Η εικόνα της δημιουργίας του ανθρώπου.</p>

<p>Δημιουργία – Πτώση</p>			<p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Ιστοεξερεύνηση: Η δημιουργία του ανθρώπου στην παγκόσμια τέχνη.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ: Ακροστιχίδα με θέμα τη λέξη «άνθρωπος».</p>
	<p>Τα δύο φύλα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν στα βιβλικά κείμενα την ισοτιμία των δύο φύλων. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ιδεοθύελλα/Συννεφόλεξο: Ισοτιμία – Ισότητα.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Χάρτης εννοιών (εννοιολογικός χάρτης): Ο Θεός δημιουργεί τον άντρα και τη γυναίκα.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Η βιβλική διήγηση για τη δημιουργία της γυναίκας (Γεν. 2, 18-24).</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Επιτόπια μελέτη ζητήματος: Η αγιογράφηση αγίων, ανδρών και γυναικών, σ' έναν ιερό ναό.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Θετικό – Αρνητικό: Με θέμα την ισοτιμία των δύο φύλων.</p>
	<p>Ο άνθρωπος ως φύλακας της κτίσης.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να συνδέουν τη βιβλική διήγηση για την ονοματοδοσία (Γεν. 2, 19 - 20) με την ευθύνη του ανθρώπου για την κτίση. • Να ενεργοποιηθούν σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και αειφορίας. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ακρόαση τραγουδιού σχετικού με τη φύση (5Χ2).</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Γκράφτι: Δημιουργία αφίσας για την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της αειφορίας.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Βρες τον τίτλο που ταιριάζει (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Η εικόνα του Αδάμ που ονοματίζει τα ζώα.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης</p>

<p>Δημιουργία – Πτώση</p>			<p>προβλήματος: Ερωτήσεις προς ειδικούς: Προετοιμασία ερωτήσεων προς αρμόδιους φορείς σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της αειφορίας.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Μετατροπή κειμένου σε τέχνη: Η βιβλική αφήγηση της ονοματοδοσίας (Γεν. 2, 19 - 20) μετατρέπεται σε ζωγραφική.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Τρόποι για την προστασία του περιβάλλοντος και των ζώων στην καθημερινή μας ζωή.</p>
	<p>Η παρακοή του ανθρώπου – Ο χαμένος Παράδεισος.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να διατυπώνουν συλλογισμούς για τα αίτια παρακοής των Πρωτόπλαστων που οδήγησαν στην εκδίωξή τους από τον Παράδεισο. • Να εντοπίζουν στη βιβλική διήγηση τις αρνητικές συνέπειες της παρακοής των ανθρώπων (Γεν. 3, 14-23). 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Αφήγηση ιστοριών: Η βιβλική διήγηση για την παρακοή των Πρωτόπλαστων (Γεν. 3, 1-13).</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Η εικόνα της παρακοής των Πρωτόπλαστων.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Απόσπασμα από τη βιβλική διήγηση σχετικά με την επιλογή του Αδάμ και της Εύας να γευτούν τον καρπό από το δέντρο της γνώσης του καλού και του κακού (Γεν. 3, 1-7).</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Βρίσκω τα κομμάτια: Επανασυναρμολογούνται τα κομμάτια της βιβλικής διήγησης (Γεν. 3, 1-13).</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ: Ακροστιχίδα με θέμα τη λέξη «Πτώση».</p>

<p>Δημιουργία – Πτώση</p>	<p>Η πρώτη υπόσχεση του Θεού στους ανθρώπους.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να συνδέουν την εμφάνιση του ουράνιου τόξου στην ιστορία του Νώε με την ελπίδα της ανθρώπινης σωτηρίας. • Να εντοπίζουν στο βιβλικό κείμενο της Γένεσης το χαρμόσυνο άγγελμα του ερχομού του Ιησού Χριστού στον κόσμο (Πρωτευαγγέλιο). 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Αφήγηση ιστοριών: Η διαθήκη του Θεού με τον Νώε (Γεν. 9, 1-17).</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Γκράφτι: Δημιουργία αφίσας με θέμα το ουράνιο τόξο ως σημείο ελπίδας.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Το Πρωτευαγγέλιο (Γεν. 3, 15).</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Εργασία με πηλό/πλαστελίνη: Κατασκευή της Κιβωτού και του ουράνιου τόξου.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Τοποθέτηση απέναντι στο κείμενο: Το Πρωτευαγγέλιο (Γεν. 3, 15).</p>
<p>Άνθρωποι του Θεού</p>	<p>Προπάτορες της Παλαιάς Διαθήκης.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν το στοιχείο της εμπιστοσύνης προς τον Θεό στη ζωή των Προπατόρων (Αβραάμ, Μωυσής). • Να παρατηρούν στα βιβλικά κείμενα την ανταπόκριση του Θεού όταν οι Προπάτορες σε δύσκολες στιγμές επικαλούνται την υποστήριξη του. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Δάσκαλος σε ρόλο: Ο/Η εκπαιδευτικός αυτοσχεδιάζει υποδουόμενος/-η κάποιον Προπάτορα, ώστε να έχει τη δυνατότητα να αφηγηθεί τη ζωή του.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Ιδεοθύελλα/Συννεφέλεξο: Με τη λέξη «εμπιστοσύνη».</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Ο Μωυσής παραλαμβάνει τις Δέκα Εντολές.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Ο Μωυσής και οι Δέκα Εντολές.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p>

Άνθρωποι του Θεού			<p>Ρόλος στον τοίχο: Σκέψεις και συναισθήματα για τη σχέση εμπιστοσύνης ενός Προπάτορα με τον Θεό.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Αινίγματα (κουίζ): Η ζωή των Προπατόρων (Αβραάμ, Μωυσής) της Παλαιάς Διαθήκης.</p>
	<p>Προφήτες. Το στόμα του Θεού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να διαπιστώνουν την έννοια που έχει ο προφήτης στην Παλαιά Διαθήκη. • Να εντοπίζουν στα βιβλικά κείμενα για ποια θέματα σχετικά με τον Θεό μίλησαν οι προφήτες (Μιχαίας, Ησαΐας). 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ιδεοθύελλα/Συννεφόλεξο: Οι προφήτες.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Γκράφτι: Με αφορμή τον προφήτη Μιχαία δημιουργία αφίσας με θέμα την ειρήνη.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Δάσκαλος σε ρόλο: Το μήνυμα του προφήτη Ησαΐα για τον Εμμανουήλ (Ιησού Χριστό), (Ησ. 7, 14-15).</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Επιτόπια μελέτη ζητήματος: Εκπαιδευτική επίσκεψη σε ναό για την παρατήρηση και συγκέντρωση πληροφοριών για την αιογράφηση των προφητών.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Εφημερίδα τοίχου: Χρονολογική γραμμή με τους προφήτες.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Αινίγματα (κουίζ): Θέματα για τα οποία μίλησαν οι προφήτες.</p>
	<p>Ιωάννης ο Βαπτιστής: Προφήτης και άγιος.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν στη ζωή και στο έργο του Ιωάννη τα σημεία για τα οποία ονομάστηκε Βαπτιστής και Πρόδρομος του Ιησού. • Να αναγνωρίζουν τον Ιωάννη ως 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Επεξεργασία κειμένου με ερωτήσεις και δημιουργικές δραστηριότητες για τη ζωή και το έργο του Ιωάννη του Βαπτιστή (Ματθ. 3, 1-12).</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p>

<p>Άνθρωποι του Θεού</p>		<p>προφήτη και πρόδρομο του Ιησού.</p>	<p>Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Εικόνα του αγίου Ιωάννη του Προδρόμου.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Βρες τον τίτλο που ταιριάζει (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Εικόνα της Βάπτισης του Ιησού από τον Ιωάννη τον Πρόδρομο.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ταξίδι στον χρόνο: Οι μαθητές/-τριες φαντάζονται και επιλέγουν 10 αντικείμενα που αντιπροσωπεύουν την καθημερινή ζωή του Ιωάννη Προδρόμου.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Θα σου πω μια ιστορία...: Οι μαθητές/-τριες γράφουν κάτι που τους έκανε εντύπωση από τη ζωή και το έργο του Ιωάννη Προδρόμου.</p>
	<p>Παιδιά που έχτισαν μια ξεχωριστή σχέση με τον Θεό.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναφέρουν γεγονότα από τη ζωή παιδιών που έγιναν άγιοι για την αγάπη τους για τον Χριστό (άγιος Μάμας, άγιος Ταρσίζιος, αγία Ακυλίνα). • Να εκφράζουν σκέψεις και συναισθήματα για τη ζωή των μικρών αγίων. 	<p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Ρόλος στον τοίχο: Περίγραμμα ενός νεαρού αγίου.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Δελτίο καιρού: Η αφοσίωση των νεαρών αγίων στον Χριστό.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Η ζωή της αγίας Ακυλίνης της Ζαγκλιβερικής.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ανίχνευση σκέψης: Τι είναι αυτό που δίνει δύναμη σε ένα παιδί, το οποίο εμπιστεύεται τον Θεό, να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της ζωής;</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Τέσσερις γωνίες: Για τη θέση και στάση ζωής που επέλεξαν οι νεαροί άγιοι.</p>

<p>Άνθρωποι του Θεού</p>	<p>Γυναίκες της Βίβλου και αγίες της Εκκλησίας που διακρίθηκαν για την πίστη τους.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να δίνουν παραδείγματα από τον βίο και έργα πιστών γυναικών της Βίβλου (Εσθήρ). • Να εντοπίζουν στοιχεία της έμπρακτης πίστης στον βίο και στο έργο των αγίων γυναικών της Εκκλησίας (π.χ. αγία Μαρία Μαγδαληνή, αγία Άννα). 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ιδεοθύελλα με τη λέξη «Αγία».</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Ταξίδι στον χρόνο: Ποια αντικείμενα που σχετίζονται με τις αγίες θα διάλεγαν και γιατί.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Κουτί εξερεύνησης: Με τα στοιχεία που βρίσκουν στο πακέτο, ανακαλύπτουν το πρόσωπο και το έργο της αγίας.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Σκέψου/συζήτησε ανά 2, ανά 4/μοιράσου: Τι σημαίνει το να υπάρχουν γυναίκες αγίες;</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Τι με εντυπωσίασε από όσα έμαθα από τη ζωή μιας αγίας;</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Δελτίο εξόδου: Ερωτήσεις σχετικά με το σημερινό μάθημα.</p>
	<p>Μαζί στη ζωή, μαζί στην αγιότητα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν ζευγάρια που οδηγήθηκαν στην αγιότητα (π.χ. άγιος Ακύλας και αγία Πρίσκιλλα ή άγιος Αδριανός και αγία Ναταλία). • Να συζητούν για την αγάπη μέσα στην οικογένεια. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Οπτικοποίηση: Το σημαντικότερο σημείο του μαθήματος.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Εικόνες από ζευγάρια αγίων.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Τι τίτλο θα έβαζες; (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Εικόνες των ζευγαριών των αγίων.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Μελέτη περίπτωσης:</p>

<p>Άνθρωποι του Θεού</p>			<p>Προοπτικές και λύσεις σε προβλήματα που μπορούν να προκύψουν στην οικογένεια, μέσα από τα παραδείγματα των ζευγαριών των αγίων.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Κουτί εξερεύνησης: Ακύλας και Πρίσκιλλα.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ: Με θέμα: «Μαζί στη ζωή, μαζί στην αγιότητα».</p>
	<p>Τρεις Ιεράρχες: Άγιοι των Γραμμάτων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατονομάζουν τους Τρεις Ιεράρχες. • Να συζητούν για την αξία της παιδείας με βάση τους Τρεις Ιεράρχες. • Να φέρνουν παραδείγματα της φροντίδας, του ενδιαφέροντος και της προσφοράς προς τον συνάνθρωπο (π.χ. Βασιλειάδα). 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Επεξεργασία κειμένου με ερωτήσεις και δημιουργικές δραστηριότητες για τη ζωή και το έργο των Τριών Ιεραρχών.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σκέψου/συζήτησε ανά 2, ανά 4: οι Τρεις Ιεράρχες και η σχέση τους με τη μόρφωση και την παιδεία.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σιωπηρό ερέθισμα: «Τα παπούτσια που έχεις και σαπίζουν είναι του ξυπόλυτου» (Μέγας Βασίλειος).</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Βάσει των λόγων του Μεγάλου Βασιλείου να φέρουν παραδείγματα έμπρακτης αγάπης προς τον συνάνθρωπο.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Διάδρομος συνείδησης: Να δώσω σε όσους έχουν ανάγκη όσα έχω και αποθηκεύω ή όχι;</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Ημερολόγιο αναστοχασμού: Τι θα κρατήσω ως το πιο σημαντικό από το σημερινό μάθημα.</p>

<p>Άνθρωποι του Θεού</p>	<p>Φίλοι του Χριστού στη σύγχρονη εποχή.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά της αγιότητας στη σημερινή εποχή. • Να αναφέρουν παραδείγματα σύγχρονων αγίων (π.χ. άγιος Παΐσιος, άγιος Πορφύριος). 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Χάρτης εννοιών: Αγιότητα, παρελθόν, παρόν.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Πέντε π και ένα γ: Σύγχρονα παραδείγματα αγίων.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σκέψου/συζήτησε ανά 2, ανά 4/μοιράσου: Ποια κοινά στοιχεία εντοπίζω στις ζωές των σύγχρονων αγίων;</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Χιονοστιβάδα: Υπάρχουν άγιοι/αγίες σήμερα;</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Κουτί εξερεύνησης: Ανακαλύπτουν έναν σύγχρονο άγιο μέσα από τα στοιχεία του κουτιού εξερεύνησης.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Θετικό – Αρνητικό: Ερωτήσεις σχετικές με τη ζωή των σύγχρονων αγίων.</p>
<p>Ενανθρώπιση – Χριστός</p>	<p>Ο Ευαγγελισμός.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να ερμηνεύουν τη σημασία της λέξης «Ευαγγελισμός» για τους χριστιανούς. • Να περιγράφουν τη διήγηση του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου ως ελεύθερη επιλογή και εκδήλωση της αγάπης του Θεού προς τον άνθρωπο. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Αφήγηση ιστοριών: Η διήγηση του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Ιστοεξερεύνηση: Η σκηνή του Ευαγγελισμού στην παγκόσμια τέχνη.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: «Τι σημαίνει η λέξη Ευαγγελισμός;».</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Η βυζαντινή εικόνα του Ευαγγελισμού.</p>

Ενανθρώπιση – Χριστός			<p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ: Ακροστιχίδα της λέξης «Ευαγγελισμός».</p>
	<p>Ο Χριστός γεννιέται: Η ενανθρώπιση του Θεού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράψουν τα γεγονότα της Γέννησης του Ιησού σύμφωνα με τα βιβλικά κείμενα και την απεικόνισή της στην τέχνη. • Να αναγνωρίζουν τα έθιμα των Χριστουγέννων ως τιμή στον νεογέννητο Χριστό, σε διάφορες χώρες του κόσμου. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Επεξεργασία κειμένου με ερωτήσεις και δημιουργικές δραστηριότητες: Το αγιογραφικό κείμενο της Γεννήσεως του Χριστού.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Ανακριτική καρέκλα ή καρέκλα των αποκαλύψεων: Οι βοσκοί αφηγούνται και απαντούν.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Γέφυρες μάθησης μέσω διαδικτύου: Ο εορτασμός των Χριστουγέννων σε διάφορες χώρες του κόσμου.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Ιστοεξερεύνηση: Η απεικόνιση της Γέννησης του Χριστού στην παγκόσμια τέχνη.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Η βυζαντινή εικόνα της Γεννήσεως.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Κάρτες: Δημιουργία και αποστολή χριστουγεννιάτικων καρτών σε ιδρύματα – Σύμβαση με προτάσεις πράξεων προσφοράς προς τον συνάνθρωπο.</p>
	<p>Η Βάπτισμα του Ιησού Χριστού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται το γεγονός της Βάπτισμας του Ιησού και τη φανέρωση της Αγίας Τριάδας. • Να συνδέουν τη Βάπτισμα του Χριστού 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ιδεοθύελλα/Συννεφόλεξο: Βάπτισμα.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Κοιτάζω/βρίσκω 10 λέξεις/επαναλαμβάνω</p>

<p>Ενανθρώπιση – Χριστός</p>		<p>με το Μυστήριο του Βαπτίσματος.</p>	<p>(τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Ακρόαση τραγουδιού.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Συνέντευξη από έναν άνθρωπο που σκέφτεται να βαπτιστεί χριστιανός.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Η Βάπτισμα του Χριστού.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Επιτόπια μελέτη ζητήματος: Εκπαιδευτική επίσκεψη σε ναό και συνομιλία με τον ιερέα σχετικά με την τέλεση του Μυστηρίου του Βαπτίσματος.</p>
	<p>Ο Χριστός συναντά τους μαθητές: «Ελάτε μαζί μου».</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράψουν την κλήση των δώδεκα μαθητών από τον Ιησού. • Να συζητούν για τη σχέση μαθητή και δασκάλου μέσα από το παράδειγμα της σχέσης του Ιησού με τους μαθητές Του. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ιδεοθύελλα/Συννεφέλεξο: Δάσκαλος.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Κολάζ: Οι δώδεκα Απόστολοι.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ρόλος στον τοίχο: Ο ιδανικός δάσκαλος.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Επιτόπια μελέτη ζητήματος: Εκπαιδευτική επίσκεψη σε ναό για την παρατήρηση της εικονογράφησης των δώδεκα Αποστόλων.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Δάσκαλος σε ρόλο: Ο/Η εκπαιδευτικός αυτοσχεδιάζει υποδουόμενος/-η έναν μαθητή του Χριστού.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Οι μαθητές/-τριες διατυπώνουν σε ένα χαρτί τις σκέψεις τους για τη μαθητική τους ιδιότητα.</p>

<p>Ενανθρώπιση – Χριστός</p>	<p>«Αφήστε τα παιδιά να έρθουν κοντά μου».</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τη σημασία των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των παιδιών (αθωότητα, εμπιστοσύνη, αγνότητα) στη σχέση ανθρώπου και Θεού. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Σιωπηρό ερέθισμα με κείμενο: «Σ' όσους μοιάζουν με τα παιδιά ανήκει η βασιλεία των ουρανών» (Ματθ. 19, 14).</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Κάρτες: Δημιουργία καρτών προς αποστολή σε παιδιά που βρίσκονται σε κάποιο ίδρυμα.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Φτιάχνω ιστορίες με την εικόνα: Αρχή-μέση-τέλος: Η εικόνα του Χριστού που ευλογεί τα παιδιά.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Ιστοεξερεύνηση: Προβλήματα παιδιών στον σύγχρονο κόσμο.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Γκράφιτι: Δημιουργία αφίσας για τα δικαιώματα των παιδιών στον κόσμο.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Τέσσερις γωνίες: Ερωτήσεις σχετικά με τη θέση των παιδιών στον κόσμο και τη θέση τους βάσει της χριστιανικής διδασκαλίας.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> • Να διαπιστώνουν ότι οι παραβολές είναι ιστορίες με εικόνες της καθημερινότητας που διδάσκουν τον άνθρωπο για τη σχέση του με τον Θεό. • Να εντοπίζουν στην παραβολή των ταλάντων (Ματθ. 25, 14-29) ότι τα χαρίσματα είναι δώρα του Θεού. • Να διαπιστώνουν μέσα από τη διήγηση 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Αφήγηση ιστοριών: Η παραβολή του άφρονα πλούσιου (Λουκ. 12, 13-21).</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Φτιάχνω ιστορίες με την εικόνα: Αρχή-μέση-τέλος: Η εικόνα της παραβολής των ταλάντων.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ανακριτική καρέκλα ή καρέκλα των αποκαλύψεων: Ο άφρων πλούσιος.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης</p>

<p>Ενανθρώπιση – Χριστός</p>		<p>της παραβολής του άφρονος πλουσίου (Λουκ. 12, 13-21) ότι η πλεονεξία είναι ανθρώπινο ελάττωμα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν στα βιβλικά κείμενα τον τρόπο ζωής που προτείνει ο Ιησούς. 	<p>προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Η παραβολή των ταλάντων (Ματθ. 25, 14-29).</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Η εικόνα με θέμα την παραβολή του άφρονου πλούσιου.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ: Ακροστιχίδα με τη λέξη «παραβολή».</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: «Γράφω τα χαρίσματα του διπλανού μου».</p>
	<p>Τα θαύματα του Χριστού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν γιατί ο Χριστός πραγματοποιούσε τα θαύματά Του. • Να εκτιμούν το θαύμα του γάμου της Κανά ως το πρώτο χρονικά από τα θαύματα του Ιησού το οποίο συνδέεται με το αίσθημα χαράς που συνοδεύει το μυστήριο του γάμου. • Να συζητούν ότι η ζωή είναι δώρο Θεού με βάση το θαύμα της Ανάστασης της κόρης του Ιαείρου (Μάρκ. 5, 21-24 και 35-43). • Να συνδέουν τα θαύματα του Ιησού κατά τη θεραπεία των σωματικών παθήσεων των ανθρώπων με τον νέο κόσμο που υποσχέθηκε, όπως αυτή φανερώνεται στη θεραπεία του εκ γενετής τυφλού (Ιω. 9, 1-38) και του παράλυτου (Ιω. 5, 1- 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ιδεοθύελλα/συννεφέλεξο: Το θαύμα.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Η εικόνα της ανάστασης της κόρης του Ιαείρου.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ανακριτική καρέκλα ή καρέκλα των αποκαλύψεων: Τι μπορεί να σκέφτονται οι καλεσμένοι του γάμου, όταν βλέπουν τον Ιησού να συμμετέχει στη χαρά του γάμου;</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Το θαύμα της θεραπείας του παράλυτου.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ομαδικό γλυπτό: «Η ανάσταση της κόρης του Ιαείρου».</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Τι</p>

Ενανθρώπιση – Χριστός		15).	σκέφτεται ένας περαστικός, ο οποίος ήταν παρών τη στιγμή της θεραπείας του εκ γενετής τυφλού από τον Ιησού;
	Ιερός Νυπτήρας και Μυστικός Δείπνος.	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν ότι μέσω της πράξης του Ιερού Νυπτήρα ο Ιησούς διδάσκει την ταπεινότητα • Να συνδέουν τον Μυστικό Δείπνο με το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Επεξεργασία κειμένου με ερωτήσεις και δημιουργικές δραστηριότητες από το ευαγγελικό κείμενο για τον Ιερό Νυπτήρα και τον Μυστικό Δείπνο.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Εικόνες από τον Μυστικό Δείπνο διαφορετικών τεχντροπιών.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ανακριτική καρέκλα ή καρέκλα των αποκαλύψεων: Ένας μαθητής του Χριστού αφηγείται τις σκέψεις και τα συναισθήματά του για το πλύσιμο των ποδιών από τον Χριστό.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Ερωτήσεις προς ειδικούς: Εκπαιδευτική επίσκεψη στον ναό και συζήτηση με τον ιερέα σχετικά με το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Εργασία με πηλό: Ζύμωμα προσφύρου.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Δελτίο καιρού: Ερωτήσεις σχετικές με το μάθημα.</p>
	Η Σταύρωση του Χριστού.	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναδιηγούνται τα γεγονότα της Σταύρωσης του Χριστού. • Να παρακολουθούν μέσα από τα ευαγγελικά κείμενα την πορεία του 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Προβολή ταινίας/Ακρόαση τραγουδιού σχετικού με τη Σταύρωση του Χριστού.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρω-</p>

<p>Ενανθρώπιση – Χριστός</p>		<p>Χριστού προς το Πάθος και τη Σταύρωση.</p>	<p>τιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Η εικόνα της Σταύρωσης του Χριστού.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Διήγηση κειμένου από άλλη προοπτική. Ένας περαστικός βλέπει τον Χριστό να ανεβαίνει στον Γολγοθά.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Κοιτάζω/βρίσκω 10 λέξεις/επαναλαμβάνω. Ο Χριστός στον Σταυρό.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ: Ακροστιχίδα με τη λέξη «Σταύρωση».</p>
	<p>Ο Χριστός ανασταίνεται.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται με βάση το ευαγγελικό κείμενο την Ανάσταση του Χριστού και τα σχετικά γεγονότα. • Να συνδέουν το φως της λαμπάδας που κρατάνε τη νύχτα της Ανάστασης με το φως της Ανάστασης του Ιησού, το οποίο φωτίζει όλη την οικουμένη. • Να συζητούν έθιμα του Πάσχα σε σχέση με τους συμβολισμούς της Ανάστασης. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Επεξεργασία κειμένου με ερωτήσεις και δημιουργικές δραστηριότητες από το ευαγγελικό κείμενο.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Διήγηση κειμένου από άλλη προοπτική: Ο φύλακας του Τάφου του Χριστού περιγράφει.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σκέψου/γράψε/συζητήσε/μοιράσου: «Ημέρα της Λαμπρής» του Διονύσιου Σολωμού: Πώς συνδέονται οι λαμπάδες των χριστιανών με την Ανάσταση του Χριστού;</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Μετατροπή κειμένου σε τέχνη. Αποτυπώνουν καλλιτεχνικά την ευαγγελική περικοπή της Ανάστασης.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Τι τίτλο θα έβαζες; (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Εικόνα της Ανάστασης του Χριστού.</p>

Ενανθρώπιση – Χριστός			Δραστηριότητα αξιολόγησης: Δελτίο εξόδου με τα σημαντικότερα σημεία του μαθήματος.
	Η Ανάληψη του Ιησού.	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναδιηγούνται την περικοπή της Ανάληψης του Χριστού. • Να εντοπίζουν τα πρόσωπα που αναφέρονται στο βιβλικό κείμενο στη σκηνή της Ανάληψης στην τέχνη. 	Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Επεξεργασία κειμένου με ερωτήσεις και δημιουργικές δραστηριότητες από το ευαγγελικό κείμενο για την Ανάληψη του Χριστού. Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Διήγηση κειμένου από άλλη προοπτική: Ένα παιδί βλέπει και διηγείται τι συμβαίνει μετά τη στιγμή της Ανάληψης στους/στις μαθητές/-τριες. Δραστηριότητα διαλόγου: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (Τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Η βυζαντινή εικόνα της Ανάληψης του Χριστού. Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Επεξεργασία της ευαγγελικής περικοπής της Ανάληψης του Χριστού. Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ομαδικό γλυπτό: Οι μαθητές/-τριες τη στιγμή της Ανάληψης του Χριστού. Δραστηριότητα αξιολόγησης: Πες μια ιστορία: Εξήγησε στον/στη συμμαθητή/-τριά σου τι έμαθες στο σημερινό μάθημα.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ – ΣΤ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ			
Θεματικά Πεδία	Θεματικές Ενότητες	Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Ενδεικτικές Δραστηριότητες
		Οι μαθητές/-τριες είναι σε θέση:	Οι μαθητές/-τριες μπορεί να συμμετέχουν σε δραστηριότητες όπως:
Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή	Η Αγία Γραφή καταγράφει την ιστορία του χριστιανισμού.	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τη διαφορά Παλαιάς και Καινής Διαθήκης και τα διάφορα είδη βιβλίων της Αγίας Γραφής. • Να εκτιμούν την κεντρική θέση των κειμένων της Αγίας Γραφής στην Εκκλησία. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Συννεφόλεξο: «Αγία Γραφή».</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Ιστοεξερεύνηση: Βίντεο με το αποστολικό και ευαγγελικό ανάγνωσμα από τη Θεία Λειτουργία και Ψαλμούς από τον Όρθρο με φύλλα εργασίας.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Η Αγία Γραφή και οι αφηγήσεις της ως ανάγνωσμα.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Σταθμοί μάθησης/ Τροχιά μάθησης: Πληροφοριακό υλικό για τα βιβλία της Αγίας Γραφής, τα Ευαγγέλια και τους Ευαγγελιστές.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Χάρτης εννοιών: Η Αγία Γραφή στη ζωή των πιστών και της Εκκλησίας.</p>
	Η Πεντηκοστή: Η ημέρα ίδρυσης της Εκκλησίας.	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν ότι η Πεντηκοστή είναι η μέρα ίδρυσης της Εκκλησίας του Χριστού. • Να εντοπίζουν στα βιβλικά κείμενα και την τέχνη την παρουσία του Αγίου Πνεύματος στην Πεντηκοστή. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επεξεργασία κειμένου με ερωτήσεις και δημιουργικές δραστηριότητες: Κείμενο με το γεγονός της Πεντηκοστής (ενδεικτικά το βιβλικό κείμενο, Πρ. 2, 1-13) που αναδεικνύει την Πεντηκοστή ως τη γενέθλια μέρα της Εκκλησίας. Το κείμενο συνοδεύεται από φύλλο εργασίας με ερωτήσεις που προάγουν την κριτική σκέψη και συνδέονται με δημιουργικές

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>			<p>δραστηριότητες.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σκέψου/γράψε/συζητήσε/μοιράσου: Το Άγιο Πνεύμα στην Πεντηκοστή.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας τη βυζαντινή εικόνα της Πεντηκοστής.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Λέξεις – Γρίφοι: Τα κομμάτια (λέξεις, φράσεις) του αρχικού κειμένου με θέμα την Πεντηκοστή ανασυναρμολογούνται στο αρχικό κείμενο.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Συζήτηση της ανοιχτής γυάλας: Τι σημασία έχει για τον άνθρωπο η ίδρυση της Εκκλησίας του Χριστού.</p>
	<p>Η ζωή των πρώτων χριστιανών.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν πώς οι πρώτες χριστιανικές κοινότητες αποτελούν πρότυπο χριστιανικού τρόπου ζωής με την αλληλεγγύη, την κοινοκτημοσύνη και την ενότητα που τις διέκρινε. • Να δίνουν παραδείγματα από τον τρόπο ζωής των χριστιανών σήμερα συγκρίνοντάς τον με τον τρόπο ζωής των πρώτων χριστιανών. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Σιωπηρό ερέθισμα με κείμενο: «Όλοι ίσοι, όλοι φίλοι» (επιστολή προς Φιλήμονα).</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Δίνεται στους/στις μαθητές/-τριες το θέμα «ο τρόπος ζωής των χριστιανών σήμερα» και γράφουν σε χαρτάκια γνώμες, σκέψεις ή ευχές σχετικά με αυτό.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Εσωτερικός και εξωτερικός κύκλος: Το παράδειγμα των πρώτων χριστιανών προσπαθεί σήμερα να ακολουθήσει η Εκκλησία με το φιλανθρωπικό έργο των ενοριών. Πολλά περισσότερα όμως χρειάζεται να γίνουν.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης</p>

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>			<p>προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Ένας πιστός της ενορίας μας αντιμετωπίζει ένα σοβαρό πρόβλημα υγείας.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ιστορία με εικόνες: Ατομική ή ομαδική, σύνθεση σχεδίων και ζωγραφιών, για αφήγηση μιας ιστορίας από τη ζωή των πρώτων χριστιανών.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Συζήτηση της ανοιχτής γυάλας: Μπορεί ο τρόπος ζωής των πρώτων χριστιανικών κοινοτήτων να εφαρμοστεί σήμερα;</p>
	<p>Η εξάπλωση του χριστιανισμού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εκτιμούν τη δράση των Αποστόλων στη διάδοση του μηνύματος του χριστιανισμού. • Να εντοπίζουν την ιεραποστολική δράση του Αποστόλου Παύλου μέσα από γεγονότα. • Να αναγνωρίζουν τη σημασία της ιεραποστολικής δράσης του Απ. Παύλου για την εξάπλωση της Εκκλησίας. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Χάρτης εννοιών (ενοιολογικός χάρτης): Απόστολοι, διάδοση του μηνύματος του χριστιανισμού.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Χάρτης στον τοίχο: Πληροφορίες για τις ιεραποστολικές περιόδους του Αποστόλου Παύλου.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ρόλος στον τοίχο: α) Εντός του περιγράμματος του Αποστόλου Παύλου αναγράφονται οι σκέψεις και τα συναισθήματά του τη στιγμή που κηρύττει στον Άρειο Πάγο στην Αθήνα. β) Εκτός του περιγράμματος αναγράφονται οι σκέψεις και τα συναισθήματα των Αθηναίων ακροατών του. (Η δραστηριότητα μπορεί να αναπτυχθεί σε τρία στάδια: πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την ομιλία του Απ. Παύλου.)</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Τι σε κάνει να το λες αυτό;» (τεχνική έντεχνου

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>			<p>συλλογισμού): Επεξεργασία του ψηφιδωτού που εικονίζει το όραμα του Απ. Παύλου στην Τρωάδα (από το βήμα του Απ. Παύλου στη Βέροια).</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Θα σου πω μια ιστορία: Η εξάπλωση του χριστιανισμού.</p>
	<p>Οι διωγμοί και οι μάρτυρες.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να θυμούνται τα γεγονότα σχετικά με τους διωγμούς κατά των χριστιανών. • Να δίνουν παραδείγματα από τους βίους αγίων που μαρτύρησαν για την πίστη τους στον Χριστό. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Τοποθέτηση απέναντι στο κείμενο: Αποτύπωση με επιχειρήματα στάσεων και σκέψεων με θέμα τους διωγμούς (ενδεικτικό κείμενο: Η ζωή και το μαρτύριο του αγίου Ιγνατίου του Θεοφόρου).</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Ιδεοθύελλα/Συννεφόλεξο: Μάρτυρες.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Γνωρίζω/προβληματίζομαι/εξερευνώ: Η βυζαντινή εικόνα της αγίας Αικατερίνης.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Η δυσκολία των χριστιανών να ζουν διωκόμενοι σε μια κοινωνία όπου επικρατούσε η ειδωλολατρία.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ανίχνευση σκέψης: Οι σκέψεις και οι προβληματισμοί ενός χριστιανού ακούγοντας την είδηση ότι ο αυτοκράτορας Δέκιος προστάζει όλους τους υπηκόους του κράτους να προσφέρουν θυσίες στους θεούς της Ρώμης.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Χάρτης εννοιών (ενοιολογικός χάρτης):</p>

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>	<p>Το τέλος των διωγμών: Ο Μέγας Κωνσταντίνος και το Διάταγμα των Μεδιολάνων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναφέρουν τη σημασία του οράματος του Μεγάλου Κωνσταντίνου, που συνέβαλε στο τέλος των διωγμών και στην ταχύτερη διάδοση του χριστιανισμού. • Να εκτιμούν την αξία του Διατάγματος των Μεδιολάνων για την ανεξιθρησκία και τη θρησκευτική ελευθερία. 	<p>Διωγμοί, μάρτυρες, κατακόμβες.</p> <p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Τοποθέτηση απέναντι στο κείμενο: Το Διάταγμα των Μεδιολάνων.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Παγωμένη εικόνα/δυναμική εικόνα/ανίχνευση σκέψης/παιχνίδι ρόλων: Μόλις ανακοινώθηκε το Διάταγμα των Μεδιολάνων. Σε μια παγωμένη εικόνα μια ομάδα μαθητών/-τριών εκπροσωπεί τους εθνικούς και μια ομάδα τους χριστιανούς. Πρώτα ανιχνεύονται τα συναισθήματα και οι σκέψεις που προκαλεί το διάταγμα και μετά οργανώνεται ένας διάλογος μεταξύ χριστιανών και εθνικών με θέμα «πώς θα αλλάξει η καθημερινότητα των ανθρώπων μετά το διάταγμα».</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Η συμβολή του οράματος του Μεγάλου Κωνσταντίνου στον τερματισμό των διωγμών και την εξάπλωση του χριστιανισμού. • Έξι σκεπτόμενα καπέλα – De Bono: Οι συμμετέχοντες/-ουσες μοιράζονται σε ομάδες και κάθε ομάδα επιλέγει ή της ανατίθεται ένα χρώμα καπέλου. Τα μέλη της ομάδας φορούν το καπέλο και αρχίζουν να συλλογίζονται πάνω στην απόφαση του Μεγάλου Κωνσταντίνου να προχωρήσει στο Διάταγμα των Μεδιολάνων. <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος:</p>
--	--	--	--

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>			<p>Ιστοεξερεύνηση: Η θρησκευτική ελευθερία στην Ελλάδα σήμερα (άρθρο 13 του ελληνικού Συντάγματος).</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ιστορία με εικόνες: Ατομική ή ομαδική, σύνθεση σχεδίων και ζωγραφιών, με στόχο την αφήγηση της ιστορίας του τέλους των διωγμών και της εξάπλωσης του χριστιανισμού.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ: Ακροστιχίδα με τη λέξη «όραμα».</p>
	<p>Οι Οικουμενικές Σύνοδοι και η καταπολέμηση των αιρέσεων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναφέρουν ότι οι Οικουμενικές Σύνοδοι αποτύπωσαν τις αλήθειες της πίστης διασώζοντάς την από τους κινδύνους της διάσπασης της ενότητας λόγω των αιρέσεων. • Να αποσαφηνίζουν ότι το Σύμβολο της Πίστεως εκφράζει περιληπτικά την αυθεντική πίστη των ορθόδοξων χριστιανών. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Σιωπηρό ερέθισμα με κείμενο: «Πιστεύω εις ένα Θεόν».</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επεξεργασία κειμένου με ερωτήσεις και δημιουργικές δραστηριότητες: Κείμενο για τις αιρέσεις που διαταράσσουν την ενότητα της Εκκλησίας. Το κείμενο συνοδεύεται από φύλλο εργασίας με ερωτήσεις που προάγουν την κριτική σκέψη και συνδέονται με δημιουργικές δραστηριότητες. <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας τη βυζαντινή εικόνα κάποιας Οικουμενικής Συνόδου.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Ιστοεξερεύνηση: Οι Οικουμενικές Σύνοδοι διασώζουν την ορθόδοξη χριστιανική πίστη και την Εκκλησία από τους κινδύνους της διάσπασης.</p>

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>			<p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Λέξεις – Γρίφοι: Το κείμενο του «Συμβόλου της Πίστεως» κόβεται σε φράσεις, τα κομμάτια ανακατεύονται και ανασυναρμολογούνται στο αρχικό κείμενο.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Ημερολόγιο αναστοχασμού: Οι μαθητές/-τριες καταγράφουν όσα έμαθαν, έκαναν, επεξεργάστηκαν και δημιούργησαν. Καταγράφουν απορίες, προβληματισμούς, ερωτήματα και προεκτάσεις.</p>
	<p>Οι εικόνες στην Εκκλησία: Εικονομαχία.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναφέρουν τα γεγονότα της Εικονομαχίας που είχαν οδυνηρές συνέπειες στους κόλπους της Εκκλησίας. • Να εκτιμούν ότι η προσκύνηση των εικόνων συνδέεται με την αυθεντική παράδοση της Εκκλησίας. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Χάρτης εννοιών (ενοιολογικός χάρτης): Οι μαθητές/-τριες δημιουργούν μία παράσταση με συσχετισμούς ανάμεσα στις έννοιες «φάσεις Εικονομαχίας», «επιχειρήματα», «γεγονότα», «αναστήλωση των εικόνων», «Κυριακή της Ορθοδοξίας». Οι συσχετισμοί παριστάνουν την οργάνωση αυτών των εννοιών.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Τι ή ποιον ακριβώς προσκυνούμε στις εικόνες;</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Συζήτηση της ανοιχτής γυάλας: Σε τι ωφελούνται οι ορθόδοξοι χριστιανοί με τη χρήση των εικόνων στην Εκκλησία;</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ανίχνευση σκέψης: Οι σκέψεις και οι προβληματισμοί ενός εικονολάτρη κατά την περίοδο της Εικονομαχίας.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p>

Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή			Θα σου πω μια ιστορία...: Η προσκύνηση των εικόνων και η Εικονομαχία.
	Ένα λυπηρό γεγονός. Το Σχίσμα Ανατολικής και Δυτικής Εκκλησίας.	<ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται τα γεγονότα που οδήγησαν στο Σχίσμα της Εκκλησίας. • Να πληροφορηθούν για την ύπαρξη διαλόγου μεταξύ των Εκκλησιών σήμερα. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Χάρτης εννοιών (ενοιολογικός χάρτης): Σχίσμα της Εκκλησίας, αρχική αιτία, γεγονότα, προσπάθειες για την επανένωση των Εκκλησιών.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Επεξεργασία κειμένου με ερωτήσεις και δημιουργικές δραστηριότητες: Κείμενο για τα γεγονότα που οδήγησαν στο Σχίσμα της Εκκλησίας και τις προσπάθειες που έγιναν για την επανένωση των Εκκλησιών. Το κείμενο συνοδεύεται από φύλλο εργασίας με ερωτήσεις που προάγουν την κριτική σκέψη και συνδέονται με δημιουργικές δραστηριότητες.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Συζήτηση της ανοιχτής γυάλας: Τι επιπτώσεις είχε το Σχίσμα Ανατολικής και Δυτικής Εκκλησίας;</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Ιστοεξερεύνηση: Ο διάλογος μεταξύ ορθοδόξων και καθολικών.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ανίχνευση σκέψης: Οι σκέψεις και οι προβληματισμοί ενός χριστιανού κατά την περίοδο του Σχίσματος.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ: Μεσοστιχίδα της λέξης «Σχίσμα».</p>
	Η ιεραποστολή της Εκκλησίας στους Σλάβους: Κύριλλος και Μεθόδιος.	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράψουν το διπλό έργο των αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου που αφορά 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Επεξεργασία κειμένου με ερωτήσεις και δημιουργικές δραστηριότητες: Κείμενο για</p>

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>		<p>τον εκχριστιανισμό και την ανάπτυξη του πολιτισμού των Σλάβων.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να εξηγούν τον σεβασμό που επέδειξαν προς τον πολιτισμό των Σλάβων οι άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος κατά την ιεραποστολική τους δράση. 	<p>την ιεραποστολική δράση των αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου. Το κείμενο συνοδεύεται από φύλλο εργασίας με ερωτήσεις που προάγουν την κριτική σκέψη και συνδέονται με δημιουργικές δραστηριότητες.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Το διπλό έργο των αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου κατά την ιεραποστολική τους δράση στους Σλάβους.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Δελτίο καιρού: Έκφραση συναισθημάτων όσον αφορά έννοιες ή γεγονότα, έκφραση βαθμού κατανόησης ή προβληματισμού από την ιεραποστολική δράση των αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Χάρτης στον τοίχο: Οι περιοχές που άσκησαν το ιεραποστολικό τους έργο οι άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Γνώμες, σκέψεις ή ευχές για την ιεραποστολή στα χρόνια των αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου και τη σημερινή εποχή.</p>
	<p>Τα Πατριαρχία ως παρουσία της ορθοδοξίας στον σύγχρονο κόσμο.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν τη γεωγραφική κατανομή των Πατριαρχείων και τον ρόλο τους στη ζωή των πιστών στην περιοχή τους. • Να περιγράφουν τον πνευματικό ρόλο του Οικουμενικού Πατριαρχείου στη ζωή των πιστών σήμερα. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Χάρτης εννοιών (ενοιολογικός χάρτης): Τα Πατριαρχία και η γεωγραφική τους θέση.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Ιστοεξερευνησεις: Εντοπισμός των Πατριαρχείων μέσω του λογισμικού Google Earth και περιήγηση στις ιστοσελίδες τους.</p>

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>			<p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σκέψου/γράψε/συζήτησε/ μοιράσου: Το Οικουμενικό Πατριαρχείο σήμερα μαρτυρά την ενότητα της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Σκέψου/συζήτησε ανά 2 και ανά 4/μοιράσου: Ο ρόλος των Πατριαρχείων στις τοπικές κοινωνίες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Σταθμοί μάθησης/Τροχιά μάθησης: Πληροφοριακό υλικό για τα Πατριαρχεία και τις δράσεις τους.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Κολάζ: Εικόνες από τις δράσεις των Πατριαρχείων.</p>
	<p>Η Ορθόδοξη Εκκλησία στους χρόνους της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας: Οι Νεομάρτυρες.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναφέρουν παραδείγματα που φανερώνουν τον σημαντικό και ενωτικό ρόλο του Οικουμενικού Πατριαρχείου κατά τους χρόνους της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. • Να ερμηνεύουν τη σημασία της μαρτυρικής θυσίας των νεομαρτύρων στην ενίσχυση της χριστιανικής πίστης των υπόδουλων Ελλήνων. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Σύγκριση κειμένων: Σύγκριση των βίων δύο νεομαρτύρων (π.χ. του αγίου Αθανασίου του Κουλακιώτη και της αγίας Ακυλίνας Φιλοθέης της Ζαγκλιβερινής) και εντοπισμός των κοινών σημείων που τους κατατάσσουν στους νεομάρτυρες.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ιστοξερεύνηση: Ο ρόλος του Οικουμενικού Πατριαρχείου κατά τους χρόνους της Οθωμανικής αυτοκρατορίας. • Συνεργατική συναρμολόγηση: Η προς διερεύνηση έννοια «Ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, ο νεομάρτυρας της Ορθόδοξης Εκκλησίας» διαιρείται σε υποενότητες:

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>			<p>1) οι διδαχές του, 2) οι περιοχές όπου δίδαξε, 3) η ίδρυση σχολείων, 4) το μαρτυρικό του τέλος.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ανίχνευση σκέψης: Οι σκέψεις και οι προβληματισμοί ενός υπόδουλου χριστιανού μετά τον μαρτυρικό θάνατο ενός νεομάρτυρα.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Ένας νεομάρτυρας προσπαθεί να εμπυχώσει τους υπόδουλους Έλληνες να αντιμετωπίσουν τις ενέργειες των Οθωμανών για τον εξισλαμισμό τους.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Αντιλαμβάνομαι/γνωρίζω/φροντίζω (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Νεομάρτυρας με διώκτες.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ: Ακροστιχίδα της λέξης «Νεομάρτυρας».</p>
	<p>Τα μοναστήρια ως κοινότητες αγάπης και προσφοράς.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν τη ζωή των μοναχών στα μοναστήρια. • Να εκτιμούν τον πολλαπλό ρόλο των μοναστηριών στην κοινωνία (κοινωνικό, πνευματικό, πολιτιστικό). 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Προβολή ταινίας: Σημαντικοί μοναστηριακοί τόποι στην Ελλάδα (Μετέωρα, Άγιο Όρος).</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Ένα μοναστήρι που επισκέφτηκα. • Ιστοξερευνήσεις: Εικόνες από την καθημερινή ζωή σε ένα μοναστήρι του τόπου μου. <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Εσωτερικός – Εξωτερικός κύκλος: Μοναχοί – Προσκυνητές.</p>

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>			<p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Επίλυση προβλήματος: Ανιδιοτελής πνευματική και υλική προσφορά των μοναστηριών σε ανθρώπους που αντιμετωπίζουν δυσκολίες.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας μια εικόνα: Ένας μοναχός προσεύχεται.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Κολάζ: Σκηνές από τη ζωή των μοναχών.</p>
	<p>Οι ιεροί ναοί ως τόποι λατρείας του Θεού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν τα βασικά μέρη του ορθόδοξου χριστιανικού ναού. • Να προσδιορίζουν τον ορθόδοξο χριστιανικό ναό ως τόπο λατρείας του Θεού και ένωσης των πιστών σε κοινωνία αγάπης. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Προβολή ταινίας: Περιήγηση σε έναν ορθόδοξο χριστιανικό ναό.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Οπτικοποίηση: Κάτοψη ενός ορθόδοξου χριστιανικού ναού.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Προσωπικά βιώματα από συμμετοχή σε ιερές ακολουθίες (βάπτισμα, γάμο κ.ά.).</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Συνέντευξη: Προετοιμασία ερωτήσεων σε ομάδες με θέμα ποιες λατρευτικές πράξεις γίνονται στον ναό και σε ποια μέρη του ναού και γιατί, το ιερό και η λειτουργία του κ.ά.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Παγωμένη εικόνα: Πιστοί στον ορθόδοξο χριστιανικό ναό.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: • ΑΒΓ: Λίστα με λέξεις ή</p>

Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή			<p>μικρές φράσεις που σχετίζονται με τα μέρη του ιερού ναού.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιτόπια μελέτη ζητήματος: Επίσκεψη στην εκκλησία της ενορίας.
	<p>Ορθόδοξη χριστιανική τέχνη: Οι εικόνες, έκφραση της πίστης.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν σε έργα της ορθόδοξης χριστιανικής τέχνης αναπαραστάσεις και σύμβολα της ορθόδοξης χριστιανικής πίστης και λατρευτικής ζωής της Εκκλησίας. • Να παρατηρούν τη θέση των βυζαντινών εικόνων σε έναν ιερό ναό. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Σιωπηρό ερέθισμα με κείμενο: «Οι εικόνες είναι βιβλία των αγραμμάτων».</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Καταγραφή συμβόλων και προσώπων σε βυζαντινές εικόνες.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Βρες τον τίτλο που ταιριάζει (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας εικόνες από το Δωδεκάορτο.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Ερωτήσεις προς ειδικούς: Προετοιμασία ερωτήσεων σχετικά με το πρόβλημα της φθοράς και της συντήρησης μιας παλιάς βυζαντινής εικόνας, οι οποίες απευθύνονται σε έναν αγιογράφο.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού: Σταθμοί μάθησης/ Τροχιά μάθησης: Οι σταθμοί μάθησης περιέχουν πληροφοριακό υλικό για τα ακόλουθα θέματα: «η Κρητική σχολή», «η Μακεδονική σχολή», «η σύγχρονη αγιογραφία, οι σύγχρονοι αγιογράφοι», «η συντήρηση παλιών βυζαντινών εικόνων».</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Θα σου πω μια ιστορία: Η αγαπημένη μου βυζαντινή εικόνα.</p>

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>	<p>Ορθόδοξη χριστιανική τέχνη: Βυζαντινή μουσική και ύμνοι.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν σε ύμνους τα χαρακτηριστικά της βυζαντινής μουσικής. • Να αναγνωρίζουν ότι οι θρησκευτικοί ύμνοι είναι ένας τρόπος έκφρασης της λατρείας και της αγάπης του ανθρώπου προς τον Θεό. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Χάρτης εννοιών (ενοιολογικός χάρτης): Είδη εκκλησιαστικής μουσικής – Υμνογράφοι.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σκέψου/γράψε/συζητήσε/μοιράσου: Ακρόαση ύμνων με κείμενο και κατάταξή τους σε κατηγορίες ανάλογα με το θέμα τους (δοξολογία, ευχαριστία, παράκληση).</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ερωτήσεις προς ειδικούς: Προετοιμασία ερωτήσεων σχετικά με τα είδη και τα χαρακτηριστικά της βυζαντινής μουσικής, οι οποίες απευθύνονται σε έναν ψάλτη.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Επίλυση προβλήματος: Στη βυζαντινή μουσική δεν μπορώ να χρησιμοποιήσω μουσικά όργανα. (Η βυζαντινή μουσική θεωρεί την ανθρώπινη φωνή το τελειότερο όργανο για την ψαλμωδία στη θεία λατρεία).</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Κοιτάζω/βρίσκω 10 λέξεις/επαναλαμβάνω (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Οι μαθητές/-τριες ακούν έναν ύμνο.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Οι μαθητές/-τριες γράφουν φράσεις προς τον Χριστό, την Παναγία ή κάποιον άγιο εκφράζοντας δοξολογία, ευχαριστία ή και παράκληση.</p>
	<p>Η Θεία Λειτουργία, το κέντρο της ορθόδοξης λατρείας.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν στη δομή της Θείας Λειτουργίας αποτυπώσεις της 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Χάρτης εννοιών (ενοιολογικός χάρτης):</p>

<p>Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή</p>		<p>ζωής του Χριστού από τη Γέννησή Του ως την Ανάστασή Του.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να απαριθμούν τα ουράνια και τα επίγεια στοιχεία που είναι παρόντα κατά την τέλεση της Θείας Λειτουργίας. 	<p>Τα μέρη της Θείας Λειτουργίας.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Βρίσκω τα κομμάτια: Ένα κείμενο που παρουσιάζει τη δομή της Θείας Λειτουργίας κόβεται σε μικρά κομμάτια και γίνεται επανασυναρμολόγηση.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ανίχνευση σκέψης: Οι σκέψεις και οι προβληματισμοί των ορθόδοξων χριστιανών που συμμετέχουν στη Θεία Λειτουργία.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Ερωτήσεις προς ειδικούς: Προετοιμασία ερωτημάτων σχετικών με τη Θεία Λειτουργία που απασχόλησε τους/τις μαθητές/-τριες (π.χ. Η παρακολούθηση μέσω του ραδιοφώνου ή της τηλεόρασης της τέλεσης της Θείας Λειτουργίας θεωρείται παρουσία σε αυτήν;).</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σιωπηρό ερέθισμα με κείμενο: «Λάβετε, φάγετε, τούτο μου εστι το Σώμα. Πίετε εξ αυτού πάντες, τούτο εστί το Αίμα μου». («Λάβετε, φάτε, τούτο είναι το σώμα μου. Πιείτε όλοι από αυτό, γιατί τούτο είναι το αίμα μου»). • Σταθμοί μάθησης/Τροχιά μάθησης: Πληροφοριακό υλικό για τη δομή της Θείας Λειτουργίας, την αποτύπωση της ζωής του Χριστού στη Θεία Λειτουργία, τα ουράνια και τα επίγεια στοιχεία που είναι παρόντα κατά την τέλεση της Θείας Λειτουργίας. <p>Δραστηριότητα</p>
--	--	---	---

Εκκλησία – Λατρεία – Αγία Γραφή			<p>αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τέσσερις γωνίες: Κάθε γωνία της τάξης με κριτήριο μια απάντηση στο ερώτημα «Ποια στοιχεία (ουράνια και επίγεια) είναι παρόντα κατά την τέλεση της Θείας Λειτουργίας;». • ΑΒΓ: Ακροστιχίδα της λέξης «Λειτουργία».
	<p>Γιορτές της ορθοδοξίας.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τα είδη των χριστιανικών εορτών (δεσποτικές, θεομητορικές, γιορτές αγίων). • Να συνδέουν τις χριστιανικές γιορτές με την παράδοση και τα ήθη και έθιμα του τόπου τους. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Χάρτης εννοιών (ενοιολογικός χάρτης): Χριστιανικές εορτές – Κατηγοριοποίησή τους σε δεσποτικές, θεομητορικές, γιορτές αγίων.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Ιστοεξερεύνηση: Εντοπίζουν πολιούχους αγίους μεγάλων πόλεων της Ελλάδος.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σκέψου/συζήτησε ανά 2 και ανά 4/μοιράσου: Το πανηγύρι της ενορίας μας.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Επίλυση προβλήματος: Γιατί δεν έχουν όλες οι γιορτές της ορθοδοξίας σταθερή ημερομηνία εορτασμού;</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ημερολόγιο: Εμπλουτίζεται κατά τη διάρκεια όλης της χρονιάς. Μπορεί να περιλαμβάνει θρησκευτικές γιορτές, ονομαστικές γιορτές μαθητών/-τριών. Συνοδεύεται από βασικές πληροφορίες και εικόνες του εορτασμού, ηθών και εθίμων.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ: Μεσοστιχίδα της λέξης «γιορτές».</p>
Βασιλεία του Θεού	Τα θαύματα του Χριστού: Παράθυρα στη Βασιλεία του	<ul style="list-style-type: none"> • Να αφηγούνται θαύματα του Χριστού. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ιδεοθύελλα: Θαύματα του</p>

<p>Βασιλεία του Θεού</p>	<p>Θεού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν πως τα θαύματα του Χριστού φανερώνουν ότι ο κόσμος της Βασιλείας του Θεού είναι κόσμος χωρίς αρρώστιες, θλίψη και πόνο. 	<p>Χριστού.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας βυζαντινές εικόνες με θαύματα του Χριστού.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σιωπηλό ερέθισμα: «Τα θαύματα του Χριστού: παράθυρα στη Βασιλεία του Θεού».</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Χιονοστιβάδα: Θαύματα κατά τη σημερινή εποχή στην Ορθόδοξη Εκκλησία.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ρόλος στον τοίχο: Ένας άνθρωπος που θεραπεύτηκε από τον Χριστό.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Θα σου πω μια ιστορία...: Ένα θαύμα του Χριστού.</p>
	<p>Οι παραβολές: Η διδασκαλία του Χριστού για τη Βασιλεία του Θεού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τις παραβολές ως ένα από τα μέσα διδασκαλίας που χρησιμοποιούσε ο Χριστός για να καταδείξει εικόνες από τη ζωή στη Βασιλεία του Θεού. • Να περιγράφουν τη ζωή στον κόσμο της Βασιλείας του Θεού χρησιμοποιώντας εικόνες που παραθέτει ο Ιησούς στις παραβολές. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Αινίγματα (κουίζ): Οι παραβολές.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Ξεφυλλίζοντας τη Βίβλο: Ανάγνωση παραβολών και σκέψεις πάνω σε αυτές.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Εσωτερικός και εξωτερικός κύκλος: Η Βασιλεία του Θεού σε συγκεκριμένες παραβολές.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Διάδρομος συνείδησης: Πρόσωπα των παραβολών (Ο σπορέας, ο πλούσιος κ.λπ.).</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ: Ακροστιχίδα με τη λέξη</p>

Βασιλεία του Θεού	<p>Οι Μακαρισμοί: Η διδασκαλία του Χριστού για τη Βασιλεία του Θεού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναφέρουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα όσων θεωρούνται πραγματικά ευτυχισμένοι σύμφωνα με τους Μακαρισμούς. • Να αναγνωρίζουν ότι οι Μακαρισμοί είναι η διδασκαλία του Χριστού, η οποία αφορά τον τρόπο ζωής που ακολουθεί ένας χριστιανός για να εισέλθει στη Βασιλεία του Θεού. 	<p>«παραβολή».</p> <p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Επεξεργασία κειμένου με ερωτήσεις και δημιουργικές δραστηριότητες: Κείμενο στο οποίο αναφέρονται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα όσων θεωρούνται πραγματικά ευτυχισμένοι σύμφωνα με τους Μακαρισμούς (π.χ. το βιβλικό κείμενο Mt. 5,3-12). Το κείμενο συνοδεύεται από φύλλο εργασίας με ερωτήσεις που προάγουν την κριτική σκέψη και συνδέονται με δημιουργικές δραστηριότητες.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σκέψου/συζήτησε ανά 2 και ανά 4/μοιράσου: Καταγραφή σε μια στήλη ενεργειών/πράξεων που φέρνουν σύντομη χαρά/ενθουσιασμό και σε μια δεύτερη στήλη ενεργειών/πράξεων που φέρνουν μακρόχρονη ευτυχία.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Εσωτερικός και εξωτερικός κύκλος: Συμπεριφορές των ανθρώπων που οδηγούν στη Βασιλεία του Θεού.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Κάρτες: Φράσεις από τους Μακαρισμούς γράφονται σε χαρτόνι και στολίζονται καλλιτεχνικά.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Επικαιροποίηση κειμένων: Προτάσεις συμπεριφορών με βάση τους Μακαρισμούς που θα κάνουν τη ζωή στο σχολείο, το σπίτι και την κοινωνία γενικότερα καλύτερη.</p>
	<p>Η Μεταμόρφωση του Χριστού: Το όραμα για</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράψουν το 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p>

<p>Βασιλεία του Θεού</p>	<p>τη Βασιλεία του Θεού.</p>	<p>γεγονός της Μεταμόρφωσης του Χριστού στο όρος Θαβώρ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν μέσα από βυζαντινές εικόνες τη φανέρωση της δόξας του Χριστού ως εικόνα της Βασιλείας του Θεού. 	<p>Αφήγηση ιστοριών: Το γεγονός της Μεταμόρφωσης μέσα από το βιβλικό κείμενο (Ματθ. 17, 1-9).</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας τη βυζαντινή εικόνα της Μεταμόρφωσης του Χριστού.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σιωπηρό ερέθισμα με κείμενο: «Η ζωή μας κοντά στον Χριστό γίνεται φωτεινή και χαρούμενη, αλλάζει, μεταμορφώνεται. Η καρδιά γεμίζει χαρά και αγαλλίαση».</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ημερολόγιο: Καταγραφή στο ημερολόγιο τάξης του γεγονότος της Μεταμόρφωσης (μικρό κείμενο και φωτογραφίες).</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Θα σου πω μια ιστορία...: Η δόξα του Θεού, όπως αποτυπώνεται στο ευαγγελικό κείμενο και τη βυζαντινή εικόνα της Μεταμόρφωσης του Χριστού.</p>
	<p>Η Ανάσταση του Χριστού: Το χαρμόσυνο μήνυμα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν το θέμα της ζωής ως δώρο και τον θάνατο ως πέρασμα. • Να κατανοούν ότι η Ανάσταση του Χριστού φανερώνει την αιώνια ζωή που επικρατεί στον καινούριο κόσμο της Βασιλείας του Θεού. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Αφήγηση ιστοριών: Τα γεγονότα λίγο πριν και λίγο μετά την Ανάσταση.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού): Παρατηρώντας τη βυζαντινή εικόνα της Ανάστασης.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σιωπηρό ερέθισμα με κείμενο: «Πάσχα σημαίνει πέρασμα».</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης</p>

<p>Βασιλεία του Θεού</p>			<p>προβλήματος: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Συνήθως μετά τον θάνατο ενός αγαπημένου προσώπου επικρατεί υπερβολική θλίψη. Είναι δικαιολογημένη αυτή η υπερβολική θλίψη μετά το ελπιδοφόρο μήνυμα της Ανάστασης του Χριστού;</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Παγωμένη εικόνα/Δυναμικές εικόνες: Η συνάντηση των Μυροφόρων με τους μαθητές του Χριστού.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Διήγηση κειμένου από άλλη προοπτική: Ένας από τους Ρωμαίους φρουρούς του τάφου του Χριστού αφηγείται το γεγονός της Ανάστασης.</p>
	<p>Οι άγγελοι: Οι ουράνιες υπάρξεις κοντά στον Θεό.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν περιστατικά εμφάνισης αγγέλων όπως καταγράφονται στα βιβλικά κείμενα. • Να εντοπίζουν μορφές αγγέλων σε βυζαντινές εικόνες. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ιδεοθύελλα: Άγγελοι.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Ξεφυλλίζοντας τη Βίβλο: Περιστατικά εμφάνισης αγγέλων.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού: Παρατηρώντας βυζαντινές εικόνες με αναπαραστάσεις αγγέλων (Ευαγγελισμού, Γέννησης, Βάπτισης, Ανάστασης κ.ά.).</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Παγωμένη εικόνα: Οι άγγελοι στη Γέννηση του Χριστού.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Βρες τον τίτλο που ταιριάζει: Δίνουν τίτλους σε βυζαντινές εικόνες όπου αναπαρίστανται άγγελοι.</p>
	<p>Τα Μυστήρια της Ορθόδοξης Εκκλησίας: η είσοδος στη Βασιλεία του Θεού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναφέρουν το νερό, το λάδι, το μύρο, τον άρτο και το κρασί ως τα υλικά 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ιδεοθύελλα: Τα Μυστήρια της Εκκλησίας.</p>

<p>Βασιλεία του Θεού</p>		<p>στοιχεία που χρησιμοποιούνται κατά την τέλεση των Μυστηρίων.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τη συμβολική σημασία των Μυστηρίων ως ιερές ακολουθίες, κατά τις οποίες οι πιστοί μετέχουν στη Βασιλεία του Θεού. 	<p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Ένα Μυστήριο της Εκκλησίας στο οποίο συμμετείχα.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ερωτήσεις προς ειδικούς: Ερωτήσεις προς τον ιερέα της ενορίας (σχετικά με τα υλικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται στα Μυστήρια, την προετοιμασία συμμετοχής σε αυτά κ.λπ.).</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Σκέψου/συζήτησε ανά 2 και ανά 4/μοιράσου: «Ποια είναι η στάση των πιστών κατά την παρακολούθηση ενός Μυστηρίου;».</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Σταθμοί μάθησης/Τροχιά μάθησης: Κάθε σταθμός παρέχει πληροφορίες για ένα Μυστήριο της Εκκλησίας και τη συμβολική του σημασία ως ιερή ακολουθία, κατά την οποία οι πιστοί μετέχουν στη Βασιλεία του Θεού.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Χάρτης εννοιών (εννοιολογικός χάρτης): Μυστήρια – Υλικά στοιχεία – Συμβολισμοί σε κάθε Μυστήριο.</p>
<p>Χριστιανική ζωή</p>	<p>Η συμμετοχή των πιστών στα Μυστήρια.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τη συνέχεια της Θείας Ευχαριστίας στην Εκκλησία από τον Μυστικό Δείπνο μέχρι σήμερα. • Να γνωρίζουν ότι με το Βάπτισμα και το Χρίσμα οι άνθρωποι γίνονται ορθόδοξοι χριστιανοί και δέχονται πάνω τους τα χαρίσματα του 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Εφαρμογές, Ψηφιακές πλατφόρμες: Προβολή συλλογής ψηφιακών εικόνων (π.χ. βυζαντινή αγιογραφία του Μυστικού Δείπνου, εικόνες από νωπογραφίες που αναπαριστούν την τέλεση της Θείας Ευχαριστίας στις κατακόμβες και φωτογραφίες από την τέλεση του Μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας στη σημερινή</p>

Χριστιανική ζωή		Αγίου Πνεύματος.	<p>εποχή σε διάφορα μέρη).</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σταθμοί μάθησης/Τροχιά μάθησης: Τα Μυστήρια της Εκκλησίας (γενικά), η Θεία Ευχαριστία, το Βάπτισμα και το Χρίσμα.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Σιωπηρό ερέθισμα με κείμενο: «Όσοι εις Χριστόν έβαπτίσθητε, Χριστόν ένεδύσασθε» (Γαλ. γ' 23- δ' 5) (Όσοι έχετε βαπτισθεί στο όνομα του Χριστού εφορέσατε τον Χριστό και ενωθήκατε με Αυτόν).</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Ένας πιστός προετοιμάζεται για να συμμετάσχει στη Θεία Ευχαριστία.</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Ανίχνευση σκέψης: Οι πιστοί στη Θεία Ευχαριστία.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: ΑΒΓ: Ακροστιχίδα της λέξης «Βάπτιση».</p>
	Ζωή με αγάπη.	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν τα χαρακτηριστικά της αγάπης, όπως αναφέρονται στον «Ύμνο της αγάπης» του Αποστόλου Παύλου (Προς Κορινθίους Α' Επιστολή). • Να αναφέρουν παραδείγματα ανιδιοτελούς προσφοράς και ευσπλαχνίας προς τον συνάνθρωπο ως ένδειξη αγάπης μέσα από καταγραφές σε βιβλικά κείμενα και βίους αγίων. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Προβολή ταινίας/Ακρόαση τραγουδιού: «Δώσε αγάπη σ' όλον τον κόσμο» Ερμηνεία: Μοναχή Γαβριηλία. Δίνονται οι στίχοι σε φωτοτυπία μαζί με λίγα στοιχεία για το τραγούδι. Μετά την ακρόαση ακολουθούν ερωτήσεις ανάλυσης.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Χιονοστιβάδα: Τρόποι με τους οποίους εκδηλώνουμε την αγάπη μας προς τους γονείς, τα αδέρφια ή τους φίλους μας.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου:</p>

<p>Χριστιανική ζωή</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Να παρουσιάζουν προσωπικές εμπειρίες προσφοράς αγάπης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Βρείτε στον «Ύμνο της αγάπης» του Αποστόλου Παύλου (Προς Κορινθίους Α΄ Επιστολή) τα γνωρίσματα της αγάπης. Από ποια πράγματα ή στοιχεία της ζωής είναι ανώτερη; • Ανακριτική καρέκλα ή καρέκλα των αποκαλύψεων: Στην παραβολή του άσπλαχνου οφειλέτη που αναφέρεται στην ευσπλαχνία ως έμπρακτη έκφραση αγάπης, ο βασιλιάς κάθεται στην ανακριτική καρέκλα και οι μαθητές/-τριες κάνουν ερωτήσεις σχετικά με την απόφασή του να πουληθούν ο δούλος και η οικογένειά του για να ξεπληρωθεί το χρέος του δούλου. Οι μαθητές/-τριες κάνουν ερωτήσεις στον βασιλιά και για το ενδεχόμενο να σπλαχνιστεί τον δούλο του και να δείξει έμπρακτη αγάπη προς τον συνάνθρωπο. Η ίδια τεχνική θα ακολουθηθεί και για τον δούλο που φέρεται σκληρά στον σύνδουλό του. <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Πέντε π και ένα γ: Οι μαθητές/-τριες καλούνται σε ομαδοσυνεργασία να διερευνήσουν και να κατανοήσουν το εξής ζήτημα: Η δυσκολία ορισμένων ανθρώπων να προσφέρουν ανιδιοτελώς προς τον πλησίον που έχει ανάγκη. (Ορισμένοι άνθρωποι αρνούνται να ακολουθήσουν τα παραδείγματα των αγίων για ανιδιοτελή προσφορά προς τον πλησίον ως ένδειξη αγάπης. Δυσκολεύονται να χαρίσουν αντικείμενα που δε χρησιμοποιούν σε ανθρώπους που είναι σε δύσκολη οικονομική κατάσταση και τα έχουν ανάγκη.)</p>
------------------------	--	--	---

Χριστιανική ζωή			<p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης: Αινίγματα (κουίζ): Δίνονται περιγραφές για πρόσωπα και γεγονότα (βιβλικά ή ιστορικά), τα οποία είναι παραδείγματα ανιδιοτελούς προσφοράς προς τον συνάνθρωπο ως ένδειξη αγάπης και οι μαθητές/-τριες μαντεύουν ποια είναι.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Τοποθέτηση απέναντι στο κείμενο: Σε βιβλικό κείμενο (π.χ. Η συνάντηση του Χριστού με τον πλούσιο νέο) ή σε βίο αγίου (π.χ. αγίου Ιωάννη του Ελεήμονα) οι μαθητές/-τριες αποτυπώνουν με επιχειρήματα τη στάση και τις σκέψεις τους (Τι μ' ενοχλεί, τι μ' αρέσει; Ποια πρόταση μ' αγγίζει, ποια μου προκαλεί αντίδραση;)</p>
	<p>Η προσευχή και η νηστεία.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναφέρουν τους λόγους για τους οποίους επικοινωνούμε με τον Θεό μέσω της προσευχής. • Να αναγνωρίζουν τη νηστεία ως προετοιμασία για τη συμμετοχή στη Θεία Ευχαριστία. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Επεξεργασία κειμένου με ερωτήσεις και δημιουργικές δραστηριότητες: Κείμενο που αναφέρεται στην προσευχή και τη νηστεία. Το κείμενο συνοδεύεται από φύλλο εργασίας με ερωτήσεις που προάγουν την κριτική σκέψη και συνδέονται με δημιουργικές δραστηριότητες.</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Πότε, πού, γιατί και πώς προσευχόμαστε.</p> <p>Δραστηριότητα διαλόγου: Εσωτερικός και εξωτερικός κύκλος: Αιτήματα προσευχής.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Σκέψου/συζήτησε/μοιράσου: Ενώ ο Θεός γνωρίζει τα πάντα, γιατί προσευχόμαστε;</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p>

Χριστιανική ζωή			<p>Παγωμένη εικόνα/Δυναμικές εικόνες: Πιστοί σε στάση προσευχής.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Λέξεις – Σκέψεις στη σειρά: Γνώμες, σκέψεις σε σχέση με την προσευχή και τη νηστεία.</p>
	<p>Μετανιώνω και συγχωρώ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν παραδείγματα μετάνοιας σε βιβλικά κείμενα και βίους αγίων. • Να εκτιμούν τη συμβολή της μετάνοιας και συγχώρεσης για τη συμφιλίωση του ανθρώπου με τον συνάνθρωπό του και τον Θεό. • Να παρουσιάζουν προσωπικές εμπειρίες πράξεων μετάνοιας. 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τοποθέτηση απέναντι στο κείμενο: Ανάγνωση βιβλικού κειμένου ή κειμένου από βίους αγίων που αναφέρονται στη μετάνοια και τη συγχώρεση (π.χ. η μετάνοια του ληστή και η συγχώρεσή του από τον Χριστό, Λκ. 23, 39-43) και στη συνέχεια με τη βοήθεια ερωτήσεων (Τι μ' ενοχλεί, τι μ' αρέσει; Ποια πρόταση μ' αγγίζει, ποια μου προκαλεί αντίδραση;) οι μαθητές/-τριες αποτυπώνουν με επιχειρήματα τη στάση και τις σκέψεις τους. • Ιδεοθύελλα: Μετάνοια – Συγχώρεση. <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/συζήτησε ανά 2 και ανά 4/ μοιράσου: Συζήτηση για τις δύο περιπτώσεις των μαθητών του Χριστού: α) για τον Πέτρο που αρνήθηκε τον Χριστό τρεις φορές, μετάνιωσε και με τη ζωή του αλλά και τον μαρτυρικό του θάνατο θεωρείται «πρωτοκορυφαίος» μαθητής και β) για τον Ιούδα, που –αν και μετάνιωσε– με την αυτοκτονία του έχασε την ευκαιρία να αποδείξει τη μετάνοιά του. • Ιστοεξερευνήσεις: Η μετάνοια του Πέτρου (Φωτόδεντρο: http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6861)

Χριστιανική ζωή			<p>Δραστηριότητα διαλόγου: Ρόλος στον τοίχο: α) Εντός του περιγράμματος του Ζακχαίου αναγράφονται οι σκέψεις και τα συναισθήματά του τη στιγμή που συναντά τον Χριστό. β) Εκτός του περιγράμματος αναγράφονται οι σκέψεις και τα συναισθήματα των συμπολιτών του Ζακχαίου.</p> <p>Δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος: Σκέψου/συζήτησε ανά 2 και ανά 4/μοιράσου: Πόσες φορές συγχωρούμε;</p> <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανίχνευση σκέψης: Η αξία της μετάνοιας και της συγχώρεσης ανιχνεύοντας τη σκέψη του μεγάλου γιου για τη συγχώρεση που έδειξε ο πατέρας του στον μικρό του αδερφό, στην παραβολή του άσωτου υιού. • Χιονοστιβάδα: Πράξεις μετάνοιας. <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης: Διήγηση κειμένου από άλλη προοπτική: Οι μαθητές/-τριες διηγούνται βιβλικά κείμενα από άλλη οπτική (π.χ. από την οπτική ενός συμπολίτη του Ζακχαίου).</p>
	Εμείς και οι άλλοι.	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν τη στάση του Χριστού απέναντι σε αυτούς που αντιμετώπιζαν την απόρριψη (ασθενείς, αλλόθρησκους, οικονομικά εξαθλιωμένους). • Να αναγνωρίζουν την ισότητα και την αδελφοσύνη μεταξύ των ανθρώπων σύμφωνα με τη διδασκαλία του Χριστού και των 	<p>Δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας: Ιδεοθύελλα: «Ο συνάνθρωπος».</p> <p>Δραστηριότητα ομαδοσυνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκέψου/γράψε/συζήτησε/μοιράσου: Οι μαθητές/-τριες διαβάζουν συγκεκριμένα αποσπάσματα από τη Βίβλο, τα οποία αναφέρουν τη στάση του Χριστού απέναντι σε αυτούς που αντιμετώπιζαν την απόρριψη. Γράφουν μία παράγραφο για καθένα από αυτά.

<p>Χριστιανική ζωή</p>		<p>Αποστόλων.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να δίνουν παραδείγματα άλλης-λεγγύης των ορθόδοξων χριστιανών σε όλους τους ανθρώπους ανεξαρτήτως χρώματος, φυλής, εθνικότητας, θρησκευτικότητας. 	<ul style="list-style-type: none"> • Κάρτες: Αγιογραφικά χωρία, αποφθέγματα αγίων/ θρησκευτικών μορφών με θέμα τη σχέση με τον «άλλον» γράφονται σε χαρτόνι και στολίζονται καλλιτεχνικά (π.χ. για την ειλικρίνεια: Ματθ. 5, 33-37). <p>Δραστηριότητα διαλόγου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ρόλος στον τοίχο: Ένα προσφυγόπουλο στο σχολείο. Μέσα στο περίγραμμα μπαίνουν οι σκέψεις και τα συναισθήματα που αισθάνεται το παιδί και απέξω οι σκέψεις και τα συναισθήματα των συμμαθητών/-τριών του για αυτό. • Διάδρομος συνείδησης: Μπορείς να αγαπάς τον εχθρό σου; <p>Δραστηριότητα παιχνιδιού/δράσης:</p> <p>Παιχνίδι ρόλων: Ένα Εβραίοπουλο σώζεται από μια οικογένεια χριστιανών κατά τη διάρκεια της Κατοχής. Το παιδί διηγείται την ιστορία του.</p> <p>Δραστηριότητα αξιολόγησης:</p> <p>ΑΒΓ: Ακροστιχίδα της λέξης «συνύπαρξη».</p>
------------------------	--	---	---